

DEBRECZEN

XIX. évfolyam 40 sz.

KELETMAGYARORSZÁGI NAPLÓ

Ara: 12 fillér

Résen állunk!

A magyar nemzet sorsdöntő időket él át, olyan időket, mikor valóban szükség van a legteljesebb egybeforrásra és a nagy nemzeti célok maradéktalan és aldozatos szolgálatára.

Ezekben az időkben most kárhuzatos aknamunka jelei mutatkoznak, csatorna-politika próbálja rágesálni a nemzeti összetartás életfaját. Szélsőséges elemek gyalázkodó röpiratok mocskolódó hangjával merik illetni a magyarság nagy értékeit, felelőtlen elemek próbálkoznak megbontani a nemzet erőt.

Túlontúl jelentőséget nem kell tulajdonítani ezeknek az alacsonyrendű törekvéseknek, azonban résen kell lenni, mert olyan időket élünk, mikor a legesekélyebb kártekonny jelenséget sem szabad figyelmen kívül hagyni. A magyar nemzet józan ítélőképessége eleve elutasítja magától a gyalázkodásokat, nagyjaink iránti megbecsülés olyan mélyen gyökerezik a magyar nép széles rétegeiben, hogy a tekintélyrombolásnak alantat kísérlete eleve meghúsul. — Mindazonáltal maga a tény, hogy ilyen gyalázatos aknamunka megkezdődhetett vigyázásra és figyelemre int.

A nemzeti szervezetek, mint a Vitézi Rend, a Tűzharcos Szövetség, a Nemzetvédelmi Bizottság és a többi hazafias egyesület felémelte szavát és mint közöltük felhívással fordult a magyar társadalomhoz. Ez a felhívás felszólítja a magyar társadalmat, hogy egységes és öntudatos állásfoglalással bélyegezze meg ezt a legáljabb emberi ösztönökre épített gyáva és nemzetellenes propagandát és minden eszközzel segítse elő, hogy a törvény szigora lejusson a felelőtlen elemekre és névtelen gyalázkodókra.

A nemzeti társadalom, erről meg vagyunk győződve, tudja a kötelességét. Ki kell löknie magából azokat az elemeket, melyek felforgató szándékkal közelednek, akár gyáva bujkáló módon üzik sötét szándékú propagandájukat, akár különböző tetszetős jelszavak mezében próbálkoznak konkolyt hinteni.

Tanultunk a multból. Ne feledjük 1918-ban is így kezdődött. A nemzet nagyjait és vezetőit kezdtek ki először alattomban, az országvesztő forradalom pusztító lángjai apró kis gyűlölet-szikkraiból keletkeztek. Akkor a szélsőbaloldal rejtőzött a bűjtogatás mögött. Ma az ellentétes szélsőség túlzó szárnyairól jelentkeznek nemzetbontó elemek.

A magyar nép azonban megtanulta a maga kárán, hogy résen kell állnia. Résen is áll. Eltiporja idejében a sötétben eldobbott esővákát, már a kezdetén elfojtja a kárhuzatos machinációkat. Figyel az aknamunkára, figyel arra, hogy ragcsosok jelentkeznek. Elűti ezeket a magyar élet fájától, mely örövendetesen terebélyesedik

Több mint ötszázan vesznek részt a kormányzó-helyettes választó mai országgyűlésen

KÖZÖLJÜK A HADISEGÉLYRŐL SZÓLÓ RENDELETET

A japán csapatok Rangoon felé nyomulnak

India partvidékének kiűritésére készülnek a brit hatóságok Rooseveltt Newyork és Detroit lövetésével számol

Szerdán Szingapur elfoglalását egész Japánban példátlan mértékben ünnepezték meg.

A japán császár azonnali hatállyal általános amnesztiát rendelt el.

Tozso miniszterelnök az ünnepi gyűlésen beszédet intézett a japán nemzethez.

Beszédében kijelentette, hogy a maláji hadjárat bebizonyította a japán tisztek és katonák értékét. Szingapur elestével a keletázsiai angolszász uralom kulcsa került kezünkbe — állapította meg a japán miniszterelnök — és most már megvan az **alappi a nagyobb Kelet-Ázsia felépítésének**, Szingapur bevétele egy új Ázsia megszületését jelenti és fordulópont a világ történelmében.

A csendesóceáni háború fejleményei leleplezték az angol és amerikai vezetőknek azt a nagy hibáját, hogy lebeesültek Japán valódi erejé s gazdasági zárlattal és fegyveres bekerítéssel igyekeztek Japánt legyűrni. Tozso ezután felszólította a japánokat arra, hogy erőfeszítéseiket továbbra is egyítsék Németország és Olaszország erőfeszítéseivel, míg csak le nem győzték a tengelyhatalmak ellen-ségeit.

A tokiói olasz és német nagykövetekek szintén rövidebb beszédet intéztek az összegyűlt tömeghez.

A JAPÁN HADERŐ

Rangoon irányába folytatja előnyomulását. A Stefani-iroda tokiói közlése szerint a Rangoon elleni japán támadó hadműveleteknek beláthatatlan jelentőségük van, mert Rangoon nemcsak India, de a nagyon fontos burmai út védőbástyája is.

Ugyanakkor a szigetvilágban is folynak a hadműveletek. A Popolo di Roma sanghaji tudósítója szerint a japán csapatok megkezdték a **nagyarányú támadást Jáva szigete ellen**, ahová Wavel tábornok nagy megerősítéseket küldtek. Még nem erősített hírek szerint a japán csapatok már partra is szálltak Jáva szigetén.

A Domei Iroda közlése szerint Hata tábornok a Kinában harcoló japán csapatok főparancsnoka a

következőket jelentette ki: **Rangoonnak rövidesen bekövetkező eleste elvágja Csungking életfontosságú közlekedési vonalát a burmai utat.** Most adódik az utolsó alkalom Csungking számára, hogy belássa a fegyveres ellenállás értelmetlenségét Japánnal szemben. Szingapur elestével és az ügynevezett ABCD bekerítő arcvonal összeomlásával Csungking angol és amerikai segítségéből táplálkozó ellenállása teljesen széthullóban van, hangoztatta Hata. A Kinában harcoló japán hadsereg, még ha hosszú háború veszélye fenyegeti is. Délen harcoló bajtársaival együttműködve a végső győzelemig fog menetelni, jelentette ki a japán tábornok.

IDEGESSÉG INDIÁBAN

Szingapur eleste Indiában, különösen az **Indiai-óceán partján fekvő városokban nagy idegességet okozott.** A delhi rádió jelentése szerint a bengáliai kormány már tervet dolgozott ki arra, hogy **százmérőföldnyi körzetben belül el-távolítsák Kalkuttának és környékének lakosságát.**

Madrasban esütőntökön délután 11 órától egészen péntek délig több városrésze kiterjedő katonai gyakorlatokat tartanak. A madrasi brit kormányzó kedden este komolyan mondotta Madras helyzetét és mindenkit felszólított, akinek nincs foglalkozása, hogy már most hagyja el a várost. A ceyloni kormány intézkedéseket tett arra, hogy március 5-től kezdve minden asszonyt és gyermeket elköltöztetnek Colombóból.

CSANGKAISEK GANDHIVAL TÁRGYALT KALKUTTÁBAN

Csangkaisek, aki kedden érkezett Kalkuttába, tanácskozást folytatott Mohamed Ali Jinnahal, a mohamedánok ligájának elnökével, továbbá Mahatma Gandhival is. Csangkaisek előreláthatólag péntek este hagyja el Kalkuttát és Burmán keresztül visszatér Csungkingba.

AMERIKÁBAN

már közvetlen támadástól tartanak. A brit hírszolgálat washingtoni közlése szerint Walsh, a tengerészeti bizottságban csaknem

teljesen védtelemnek jellemezte az Egyesült Államok partvidékét. — Szerinte eljőhet az a nap, amikor az egész amerikai hajóhadat a saját partvidék megvédésére kell rendelni.

Roosevelt a legutóbbi sajtókommunikációban a következő nyilatkozatot tette: **Bizonyos körülmények között nagyon lehetséges volna, hogy az ellenség akár már holnap is lőjje Newyorkot és a levegőből megtámadja Detroitot.** Arra a kérdésre, vajjon az amerikai hadiflotta és a légi erő abban a helyzetben van-e, hogy meg tudja küszöbíteni az Alaszka ellen irányuló esetleges támadást, azt válaszolta, bizony nem. Hozzáfűzte még, hogy ilyen katonai akciók teljesen a lehetőségek határain belül mozognak.

NEMET KÖZLES A HOLLAND KORMÁNY FELELŐSSÉGÉRŐL

Illetékes német helyről közlik a következőket: A Daladier, volt francia miniszterelnök kezításkájában megtalált titkos okmányok, amelyekből kiderül, hogy a menekült holland kormány kútygyminisztere a Führer és Ribbentrop külügyminiszter élete elleni törő összeesküvő csoport fele volt, nemcsak világszerte érdeklődést keltettek az azokból ismeretessé vált részletek következtében — állapítják meg a Wilhelmstrassen — hanem rendkívüli politikai jelentőségük is. Ezek az okmányok élesen bizonyítják, hogy Hollandia akkori urainak a magatartása tehető felelőssé azért, ha most Hollandia elveszti egész gyarmatbirodalmát. Mértékadó német helyen utalnak arra, hogy Japán még az utolsó pillanatban is hajlandó volna arra, hogy Kelet-Ázsiában közvetítő megoldást találjon a hollandokkal katonai rendszabályok nélkül. A hollandok azonban könnyelműen és immár végleg elfejtették esélyüket. A következményekért elsősorban a holland emigráns kormány, másodsorban pedig Anglia és Észak-Amerika felelős, állapítják meg a Wilhelmstrassen.

EGYIPTOM

Az egyiptomi általános választás időpontját március 24-ben je-

TÖKÉS FOTO
PÜSPÖKI PALCZA

és növekszik. Megnyitják országunk zavartalan jövője köveit, hogy itt bent minden jó ma-

gyar a nagy nemzeti célok érdekében egyetértően, összefogjon és fegyelmet tartson.

DEBRECZEN

2. OLDAL
1942. II. 19.

Iőlték meg és Faruk király már aláírta a rendeletet.

Mint a Stefani jelenti Kairóból Egyiptomban mindinkább erősödik a brit-ellenes agitáció. A közutakon mind több kiáltvány tűnik fel. Nahas pasa kénytelen volt a rendfenntartásért igen szigorú intézkedéseket fogantatosítani. Rádióbeszédében felhívta a lakosságot, hogy szüntesse be a tüntetést a megszállók ellen. A miniszter-einök szigorú cenzurát vezetett be a sajtóban, hogy megakadályozza a rendezvények súlyosbodását és azt, hogy a külföldön is tudomást szerezzenek az egyiptomi helyzet-ről.

A BOLGÁR ÉS TÜRÖK KOR-MÁNY KITART POLITIKÁJA MELLETT

Valamennyi lap vezércikkét szentel a bolgár-török nyilatkozat első évfordulójának.

Az Utro egyebek között a következőket írja: A katonai események forgataga közepette a két szomszédnép fenntartotta a köl-

esönös barátság és bizalom kapcsolatait. A bolgár-török viszony a legutóbbi esztendő folyamán tovább javult és a gazdasági összeköttetés fellendülése is várható. ha a vasúti közlekedés ismét helyreáll.

A bolgár-török gazdasági áru-csere politikája teljes összhangban van Törökországnak a tengelyhatalmakkal kötött kereskedelmi szerződéseivel. A tengely-elleneségeinek minden kísérlete, amely a bolgár-török viszony megzavarására irányult, hiábavalónak bizonyult. A bolgár és a török kormány, éppúgy mint a két nép, híven kitart eddigi politikájára mellett amely a tengelyhatalmak teljes helyesléssel találkozott.

BIRODALMI ÉRTEKEZLET LESZ VICHYBEN

Vichy jelentés szerint a francia gyarmatok több magasrangú személyisége szerdán Vichyben megbeszélésre illt össze. Csütörtökön francia birodalmi értekezlet lesz.

Darlan tengerenagy kihallgatáson fogadta Fenard afrikai főtiszt és Chatel algéri kormányzót.

A csendesóceáni háború

Tokió, február 18. (Német TI.) A japán haderők az ellenség heves tüze ellenére átkeltek a Bilin-folyón. Most Rangoon irányában keményen üldözik az ellenséget. (MTI.)

Amszterdam, február 18. (Német TI.) A londoni hírszolgálat a burmai helyzettel kapcsolatosan közli, hogy a Bilin folyónál súlyos harcok folynak. Még nem erősítették meg azt a japán jelentést, amely szerint a japán csapatok átkeltek a folyón. Az azonban lehetséges közli a londoni hírszolgálat, hogy néhány japán felderítő-osztak valóban átjutott a folyón. (MTI.)

Stockholm, febr. 18. Nya Dagligt Allehanda sanghai-i jelentése szerint a holland-indiai kormány Ausztráliától sürgős segítséget kért emberben és anyagban. Ez a kérés erősen zavarba hozza Ausztráliát, mert magának is aligha van elé ereje, hogy az esetleges japán támadással és partraszállással szembe szálljon. (MTI.)

Tokió, február 18. (Stefani.) A singapori ellenséges intézkedések igénybevételeinek részletekét szabályozó ideiglenes bizottság összeült. A bizottság a japán haditengerészet négy képviselőjéből és egy angol tagból áll. Az angol bizottsági tag Robinson nyugalmazott fregatkapitány.

A japán rádió jelentése szerint a singapori foglyok száma: 4000 angol, 13.000 ausztráliai és 32.000 hindu. (MTI.)

Stockholm, febr. 18. (Német TI.) A Nya Dagligt Allehanda közli az egyik északamerikai hírszolgálat batáviai jelentését, amely szerint a Szumatra szigetén partraszállt japán hadsereg előőrséi Palambangtól kiindulva a Tilik Betongba vezető vasútvonal mentén nyomulnak előre. A vasútvonal a Jáva nyugati partjával szemben fekvő Leompoeng öböl mentén halad.

Saigon, február 18. (Német TI.) Camberából jelentik, hogy az ausztráliai kormány közleménye szerint szombattól kezdve beszüntetik a rádió-telefonösszeköttetést Ausztrália és az Egyesült Államok és Holland-India között. — (MTI.)

Washington, február 18. (OFI.) A haditengerészeti minisztérium közlése szerint a F. H. Blum kőolajszállító hajót, amely az Atlantic Rebining Co. tulajdona, február 16-án napközben az Egyesült Államok partjánál megrongálták. A legénység 40 tagja elhagyta a hajót. Elmondották, hogy hajójukat 5 pernyi időközben három hatalmas robbanás reszkettette meg. (MTI.)

Sidney, február 18. (OFI.) Szerdán délután összeül a katonai tanács a

csendesóceáni helyzet megbeszélésére. A háborús kormányt szerda este hívták össze. (MTI.)

Róma, február 18. (Stefani.) A Duce Singapore eleste alkalmából meglehetősen hangulatos üzenetet intézett Toyo miniszterelnökhez, aki válaszában hangsúlyozta, hogy Singapore elfoglalása az Olaszország, valamint Németország által Európában és Észak-Afrikában aratott ragyogó háborús sikerrel együtt az új világrend megerősítésének kezdetét jelenti. (MTI.)

Tokió, február 18. (Stefani.) Percival tábornokot és vezérkarának több tisztségét a szingapuri Cuning-erődben internálták. A külvilággal minden érintkezés tilos számukra.

A brit haderőket lefegyverezésük után nagyobb csoportokban a sziget északkeleti részének Changi erődjébe szállítják ideiglenesen ott internálják őket. A fogságba került brit tiszteket terv szerint a volt brit főkormányzó szingapuri hivatalában helyezik el, míg a polgári személyeket, beleértve az aszszonyokat és gyermekeket is, egy nagyobb szállodában szállásolják el.

Érdekes — írja a Domei-iroda szingapuri tudósítója — a brit, ausztráliai és indiai katonák egymásközötti viszonya. Még mielőtt internálták volna őket, már teljesen különváltak egymástól. Gyakran heves vitára került köztük a sor, mivel az angolok volt ausztráliai bajtársaik azzal vádolták, hogy ők a felelősök az összeomlásért. Szerintük a szövetségesek vereségének az az oka, hogy az ausztráliai csapatok időelőtt vonultak vissza, midőn az első japán csapatok partraszállottak. Az ausztráliai katonák ezzel szemben azt vetik az angolok szemére, hogy brit erőket sohasem vetettek harcba közvetlenül az arcvonalon s mindig nekik, ausztráliaiaknak kellett tartaniok az első vonalakat. (MTI.)

Szingapurból jelentik, hogy sértetlenül maradt a város villamos-, gáz- és vízműve. Erősen megrongálódott azonban a főpályaudvar.

Időközben a japán haditengerészet újabb egységgel futottak be a szingapuri kikötőbe.

Sangháj, február 18. (NST) Batáviából érkező holland-indiai jelentések szerint a Palembang közelében partraszállt japán csapatok kemény harcok árán elfoglalták a város mindkét repülőterét. Batávia nincs többé összeköttetésben Palembang légi kikötőivel. A Batáviából érkező hírekből arra lehet következtetni, hogy a japánok közben Palembangből mármeg is kezdtek számútrai előnyomulásukat. A támadás iránya nagyjából megfelel a Palembangből délnyugatra vivő vasút vonalának.

További batáviai jelentések szerint a japán légitörő a keddi nap folyamán Jáva és Ausztrália közt, számos szigetet bombázott.

Stockholm, február 18. (Stefani.) A „Svenska Dagblad“ táviratot közöl a Times volt singapori tudósi-

tól, aki Batáviába menekült. A tudósító szerint a sziget katonai és közgazdasági vezetői nem állottak a helyzet magaslatán. Az angol tábornokok tehetetlensége és tekintélyhiánya káros befolyással volt a csapatok szellemére. Az ázsiai lakosság sem segítette az angolokat Singapore védelmében. A kiűrés körül szükséges kikötői munkálatokra kirendelt 12.000 ember közül is mindössze 800 ember jelentkezett. (MTI.)

A Panama csatorna nincs többé biztonságban

Lisszabon, február 18. (NST.) Hír szerint a venezuelai partok előtt a német tengeralattjárók által elsüllyesztett tartályhajók száma már hétre emelkedett. A hajók legénységének ötvenkilenc tagja hiányzik. Ezt a hírt newyorki jelentés szerint a venezuelai Makaraibóban közölték a Lago Petroleum Company kőolajvállalat igazgatói és az elsüllyesztett hajók hajótöröttjei.

Buenos-Aires, február 18. (NST.) A délamerikai államokban a szenzáció erejével hatott a karibitengeri német búvárnaszádtámadás. Valamennyi újság részletes beszámolót közölt az Aruba előtti német hadműveletről. A beszámolók szerint a támadás annak bizonyítéka, hogy a Panama-csatorna nincs többé biztonságban. A német búvárhajók sikeresen törték át a

A szovjet elleni arcvonal

A német véderőfőparancsnokság közli: A keleti arcvonal középső szakaszán egy újabb ellenséges csoport semmisítettünk meg. Igen sok foglyot ejtettünk. 11 löveg, sok gépfegyver és nagytömegi más hadieszköz került a kezünkbe. Az ellenség a csatatéren több, mint ezer halottat

Északafrikában

Az olasz főhadiszállás 627. közleménye: olasz és német légi kötelékek bombázták Tobruk erődjét és Marsa matruh közelében fekvő repülőteret. Az ellenségnek érzékeny veszteséget okoztak emberben és hadianyagban egyaránt. Négy olasz vadászgép, amely korábbi hadműveletekben vett részt, még nem tért vissza támaszpontjára. Német repülőgépek újabb eredményesen bombázták Málta repülőtereit. Egy gépet légi harcban lelőttek. Egy 4300 tonnás angol cirkáló elsüllyedt.

Róma, február 18. (Stefani.) Az Alexandriából Málta felé tart, de visszautazott angol hajókaraván ellen február 13-án, 14-én és 15-én intézett légi támadások a következőképpen folytak le:

Február 13-án a német repülőgépek elsüllyesztettek egy 10.000 tonnás szállítóhajót. Egy 3000 tonnás gőzöst három bomba rongált meg. Egy torpedórombolót valószínűleg elsüllyesztettek. Egy cirkálót ugyancsak találat ért. Öt német repülő eltalált egy 6000 tonnás gőzöst, lángbaborított egy ugyanilyen méretű gőzöst és megrongált egy 2000 tonnás gőzöst.

Február 14-én olasz torpedóvető repülőgépek elsüllyesztettek, egy másik gőzöst telibe találtak. Egy másik torpedóvető légi raj elsüllyesztett egy 10.000 tonnás gőzöst és erősen megrongált egy cirkálót. Német repülőgépek elsüllyesztettek egy 10.000 tonnás szállítóhajót, meg egy 5000 tonnás hajót. Ezenkívül felgyújtottak egy 8000 tonnás gőzöst, eltaláltak egy cirkálót és egy másik cirkálót is eltaláltak. Egy torpedórombolót és egy kísérő hajót elsüllyesztettek. Ugyanezen a napon német repülőgépek megrongáltak egy 10.000 tonnás szállítóhajót, egy másikat pedig lángbaborítottak.

Február 15-én két olasz raj két ízben is rajtaütött a karaván hajóin, amely Alexandriába igyekezett vissza, elsüllyesztett egy rombolót, meg egy Kairo-osztályba tartozó cirkálót.

A tengely légi haderejének végleges eredménye: Elsüllyesztettek egy cirkálót, egy rombolót, egy kísérő hajót és öt gőzöst. Megrongáltak négy cirkálót, két rombolót és nyolc gőzöst.

Apolló filmszínház

Ma bemutató műsor:
GRETA GARBO,
a filmjátszás koronázatlan
királynőjének új filmje:

Ninocska

Előadások kezdete naponta délután 5, 7 és 10 órakor.

Karibi-tenger záróláncát és ezt a lépésüket bármikor megismételhetik.

Newyork, február 18. (NST.) A Columbia Broadcasting Corporation rádió hírszolgálat közölte egy szemtanu beszámolóját az Aruba holland sziget elleni német búvárnaszádtámadásról. Eszerint a sziget helyőrségének egy tiszjét a vasárnapra virradó éjszaka egy óra harminc percrek borzalmas erejű robbanás ébresztette fel. Hatalmas tűzszlop állott a tengeren és látni lehetett, amint három tengerész menekülni igyekszik a tűzből. Néhány perc múlva második robbanás reszkettette meg a levegőt, majd pedig bomba ért a rakpart közvetlen közelében egy harmadik tartályhajót. Ez a hajó nem borult lángba, mert üres volt.

hagyott hátra. A keleti arcvonal középső és északi szakaszán repülőink több ellenséges oszlopot szétbombáztak és nagytömegi gördülőanyagot semmisítettünk meg. A keddi harcokban 28 ellenséges páncélost pusztítottunk el és 51 ellenséges repülőgépet löttünk le.

Ezenfelül egy német tengeralattjáró, amely a Földközi-tenger középső részén lesben állt, torpedóval elsüllyesztett még két gőzöst. (MTI.)

Róma, február 18. (Német TI.) Mértékadó római körökben megállapítják, hogy célzatos és valószínűnek meg nem felelő a kairói rádió az az állítása, amely szerint egy olasz hadihajóraj nagyobb angol légitámadás következtében tetemes károkat szenvedett a Földközi tengeren. (MTI.)

Több magyar is kiszabadították a japánok Szingapurból

Tokió, február 18. (Német TI.) Tizenegy tengely alattvalót, férfiakat és nőket, köztük több németet és magyart, továbbá spanyolt mentettek ki a japán csapatok február 17-én egy singapori fogházból — jelenti a Domei iroda kültudósítója. (MTI.)

Rövid táviratok

Bukarest, február 18. A volt miniszterek és állami méltóságok viselői magánvagyonának felülvizsgálását végző bizottság javasolta, hogy állítsák bíróság elé a következőket: Kostinescu dr volt közegészségügyi miniszter, dr Marinescu tábornok, volt közegészségügyi miniszter, valamint Dobrescut Bukarest volt főpolgármesterét és Donescut, ugyancsak Bukarest volt főpolgármesterét. (MTI.)

Szófia, február 18. (Német TI.) Az egyiptomi szófiai követségnek a személyzete a budapesti és bukaresti követség tagjaival együtt kedden elutazott Istanbulból. (MTI.)

Vígyszínház mozgó

MA UTÓLJÁRA!

Csak 16 éven felülieknek!

Halálos tavasz

Karady, Jávör és Szörényivel.

Holnap: „A KELETI CSATA“.

Jegyelővétel!

Ma választ kormányzóhelyettest az országgyűlés

Hatszázhuszonnyolc törvényhozó közül eddig több, mint ötszázan jelentkeztek a kormányzóhelyettest választó ülésre

Budapest, február 18. Politikai körök és az egész magyar közvélemény feszült érdeklődéssel tekint az országgyűlés két házának csütörtöki együttes ülésére. Ezt a várakozást és érdeklődést az a biztos meggyőződés hatja át, hogy az országgyűlés bölcsesége minden bizonnyal a választás módjában és a megválasztandó kormányzóhelyettes személyében is kifejezésre fogja juttatni a nemzet tökéletes egységét és megtalálja azt a megoldást, amelyet az egész magyar közvélemény rokonszenvvel és lelkesedéssel köszönthet.

A parlament kupolacsarnokában már befejezték az ünnepi ülés előkészítését, amelynek — mint már jelentettük — minden pompát mellőztek. A kupolacsarnok közepén a főlépcsőházzal szemközti helyettké el az elnökség hordószerű drapériával bevont emelvényét. Egy külön, ugyancsak bordó drapériával bevont emelvényen karosszék áll Magyarország kormányzója számára, ha a kormányzóhelyettes eskütelén részt venni kíván. A kupolacsarnok oszlopai között helyezték el a páholyokat a meghívott előkelőségek, a diplomáciai kar, a magyar közélet vezetői, a miniszterek és a törvényhozók hozzátartozói, valamint a sajtó képviselői számára. Az országgyűlés két házának tagjai a kör alakú kupolacsarnokban, az elnöki emelvénytől jobbra és balra helyezkednek el s állva vesznek részt az ülésen. Az elnöki emelvény előtt és a bordó bársonyszőnyeggel fedett dobogó mellé, ahol a megválasztott kormányzóhelyettes az esküt leteszi, mikrofonokat helyeztek el. A rádió csütörtökön délelőtt 10 óra 55 percek között a kormányzóhelyettes megválasztását és eskütelét, a közvetítést viaszlemezre veszi és este 8 óra 30 percek megismétli.

A képviselőház és a felsőház elnöke még tegnap expressz-távíratot intézett az országgyűlés két házának minden egyes tagjához, amelyben érdeklődött, vajjon a közlekedési viszonyok mellett

Német félhivatalos hang a kormányzóhelyettes választásához

Berlin, február 18. A magyar alkotmányos élet nagy eseményével, a kormányzóhelyettes választásával kapcsolatban a félhivatalos jellegű Transkontinent Press diplomáciai munkatársa a következőket írja:

— A magyar parlament néhány nap előtt törvényt fogadott el, hogy a kormányzó helyettesítését megbetegedése, vagy akadályoztatása esetére szabályozza. A magyar sajtó a törvénnyel kapcsolatban kifejezette részletesen álláspontját és elismerte egy ilyen törvény szükségességét. A törvény indoklására különösen azt hozták fel, hogy a mostani korszakban különösen fontosak a gyors elhatározások, amelyekkel abban az esetben is meg kell hozni, ha a kormányzó beteg, vagy például külföldön időzik, vagyis más szavakkal, ezidőszent különösen a háború következményeképpen olyan állapotok uralkodnak, amiket a kormányzó hatáskörrel szóló törvény megszavazása alkalmával, ezelőtt 20 esztendővel, nem lehetett előre látni. A törvény előírja, hogy a magyar országgyűlés a kormányzó helyettesét három jelölt listájáról választja, akiket maga a kormányzó ajánl az országgyűlésnek. Az ajánlásnak erről a jogáról közben a parlamenthez intézett kéziratos lemondott s ezzel a miniszterelnököt, illetve az országgyűlést bízta meg, hogy maga határozza meg az alkalmas jelöltet.

— Aki vitéz nagybányai Horthy Miklós kormányzó személyiségét ismeri, aki országát a legmélyebb összehasonlítás állapotából 20 évi szakadatlan munkával és jellemének szilárdságával újból az emelkedés útján az egészség és méltó állapotok közé vezette, az

eljöhet-e a kormányzóhelyettest választó csütörtöki együttes ülésre.

A képviselők és felsőházi tagok táviratilag jelentették be részvételüket. Eddig több mint 300 országgyűlési képviselő és több mint 200 felsőházi tag jelentette be részvételét.

Az együttes ülésen a képviselőháznak 360, a felsőháznak pedig 268 tagja vehet részt, összesen tehát 628 törvényhozó jogosult a kormányzóhelyettest választó együttes ülésen megjelenésre. A legutóbb meghívott tizenhárom keleti és erdélyrészi országgyűlési képviselő meghívólevelét csak most kézbesítik, hiszen a két Ház csak hétfőn emelte országos határozattá a miniszterelnök indítványát.

Mivel az új képviselők meghívólevelét előzetesen be kell jelenteni, ez az aktus a holnapi együttes ülésen még nem történhetik meg és ezért az új erdélyi képviselők nem jelenhetnek meg az együttes ülésen.

A „Magyar Jövő” február 17-i számában foglalkozik a csütörtökre kitűzött kormányzóhelyettes-választással. Többek között azt írja, hogy a törvény biztosította a kormányzóknak a jelölési jogát, amivel azonban nem élt, hanem átadta ezt a jogot a nemzetnek. Az országgyűlés két háza tehát lelkiismerete szerint azt választhatja meg, akít akar. Nagy jogról mondott le a kormányzó és nagy jog s egyben felelősség hárul ezzel a képviselőházra és a felsőházra, mely együttes ülésen választhatja a kormányzóhelyettest. Teljes bizalommal és szeretettel fogadjuk azt, akít az országgyűlés méltónak ítél erre a tisztségre.

Révész püspök részvesz a kormányzóhelyettes választáson

Révész Imre püspök tegnap este Budapestre utazott, hogy kormányzóhelyettes választásán az országgyűlés felsőházi tagjai között részt vegyen az ülésen. A püspök holnapután jön haza.

nyomban felfogja, mennyire súlyos probléma a magyar nemzet eme kiemelkedő reprezentánsának méltó helyettesét megtalálni. Csúpan egy olyan férfiről lehet szó, aki a legmélyebben gyökerezik a magyar nemzeti hagyományban, akiben az éies ítélet rendkívül felelősségtérrel párosul és aki a neki szánt hivatalra való képességét a magyarság körül szerzett érdemek egész sorával tudja igazolni. Kétségtelenül ez a magyar nép kívánsága, amely országgyűlése útján a kormányzóhelyettes tisztségének létesítéséhez hozzájárult, ez a kívánsága magának Horthy kormányzónak is, akinek kimagasló személyisége jogot tart egy ilyen férfiu megválasztására és végül ez a kívánsága Magyarország barátainak is, akik már régóta a legszívélyesebb rokonszenvvel kísérik ennek a büszke nemzetnek fel-emelkedését és ennek az emelkedésnek folytatását a legbensőségesebben kívánják. A kormányzóhelyettes megválasztásával Magyarország jelentős lépést tesz modern alkotmánytörténeti fejlődése útján. Eppen ezért érthető, ha ezt a problémát elsietés nélkül és óvatosan kezelik.

METEOR MOZGO mősora:
Ma 5, 7 és 9 órakor utóljára!
A cigány
Magyar film! — RÓZSAHEGYI KÁLMÁN címszereplésével.
Szombaton:
„Nápoly a csókok tüzeben”

DEBRECZEN

3. OLDAL-
1942. II. 19.

Allamfelforgatás és lázítás miatt tartóztattak le a gyalázkodo röpiratok nyilas terjesztőit

Az értelmi szerzőket keresi a rendőrség.

Budapest, február 18. A budapesti főkapitányságon tovább folyik a nyomozás a gyalázkodo nyilas röpiratok ügyében. A felforgató bűnszövetkezet támogatóit, a háttérben álló lelkiismeretlen, sötét elemeket keresi most a rendőrség, akik bűnbakokat állítottak maguk helyett, ők pedig kényelmesen egyelőre bizonyíték hiányában, biztos fedezékből szemlélik igazató és lázító munkájuknak kétesértékű gyümölcsét.

Mindenesetre érdekes, hogy a hivatalos kiadásban megnevezett szereplők mind kismemberek. Senki sem gondolja komolyan, hogy egy szürke „beamer” egy esztergályosság, vagy egy háztartási alkalmazott agyában fogamzotak volna meg azok a rágalmozó hazugságok, amelyeket a forgalombahozott röpiratok tartalmaztak. Kell valakinek lenni, akinek biztatására, felszólítására, vagy egyenes parancsára dolgoztak ezek az emberek. A rendőri nyomozás most ebben az irányban folyik tovább.

A letartóztatottak előtt az 1921 III. tc. 5. és 6. paragrafusába ütköző állami és társadalmi rend erőszakos felforgatására irányuló bűntett, valamint a Btk. 173. paragrafusába ütköző lázítás bűntette címén hirdették ki az előzetes letartóztatásba helyezéstről szóló végzést. A letartóztatott nyilasok névsora: Omelka Ferenc, Barczikay Tibor, dr. Kerekes Béla, Koller Pál, Kurz János, Csólka Ilona, Beholovszky Ernő, Bóné Isván.

A budapesti királyi büntetőtörvényszék vizsgálóbírája február 13-án kelt 1920—1942—2. számú végzésével sajtórendőri vétség címén elrendelte az ismeretlen helyen előállított „Szászi Ferenc a nyilaskeresztes párt 1942. első nagytanácsán” kezdetű röpirat lefoglalását.

A budapesti királyi büntetőtörvényszék vizsgálóbírája február 11-én kelt B. 1837—1942—2. számú végzésével az igaztás, valótlán hírközlés és sajtórendőri vétség címén elrendelte az ismeretlen helyen előállított „Magyarok” című röpiratnak lefoglalását. — E sajtótermékek bárhol található példányai lefoglalhatók és a terjesztők ellen sajtórendőri vétség címén eljárás indítandó.

Főkapitányi napiparancs a röpiratok lefoglalásáról

Dr. Éliássy Sándor budapesti főkapitány 48-1942. sz. mai napiparancsa is foglalkozik a nyilas röpiratokkal. A napiparancs negyedik pontjában „sajtótermékek lefoglalása” cím alatt a következőket olvassuk.

„A budapesti királyi törvényszék vizsgálóbírája február-hó 12-én kelt B. 1878—1942 számú végzésével kormányzósértés, igaztás, lázítás és sajtórendőri vétség címén elrendelte az ismeretlen helyen előállított sajtótermékek lefoglalását.

A budapesti királyi büntetőtörvényszék vizsgálóbírája február hó 13-án kelt 1921—1942—2. számú végzésével igaztás és sajtórendőri vétség címén elrendelte az ismeretlen helyen előállított sajtótermékek lefoglalását.

Olaszországban több közszükségleti cikk árát leszállítják

Róma, febr. 18. A Mussolini elnöklésével tegnap összeült ellátásiügyi és tárcaközi bizottság elhatározta bizonyos közszükségleti cikkek árainak lényeges leszállítását. Ezek a fogyasztási cikkek

elsősorban tésztaneműek, továbbá olajfélék, zsiradékok, szárított gyümölcs-félék és sajtók. A fogyasztási cikkek leszállított ára március elején lép hatályba.

Otven kilométerrel megrövidült az út Debrecen és Miskolc között

Megindult a helyi forgalom a polgári új Tisza-hídon

Három évvel ezelőtt kezdődött meg Tiszapolgárnál a Tisza-híd megépítése, amelynek az a nagy hivatása, hogy közvetlenebb összeköttetésbe hozza a Felvidéket az Alfölddel, Miskolcot és vidékét Debrecenrel és vidékével.

Iványi Béla műszaki főtanácsos, a miskolci államépítészeti hivatal vezetője most bejelentette, hogy a hatalmas híd elkészült.

A próbatérhelést megejtették és ennek alapján alkalmasságuk találták az építményt arra, hogy a helyi forgalom már az új hídon bonyolódjék le a régi pontonhídon, illetve kompon való közlekedés helyett.

Február eleje óta már az új hídon járnak át a MÁVAUT autobusai, az

autók, a szekerek és a gyalogosok. Csúpan a festési és díszítési munkák vannak még hátra, amit a tavasznyílaskor azonnal el fognak végezni.

A híd ünnepélyes felavatása, a teljes és végleges forgalomnak való átadása körülbelül júniusra várható.

Az új híd építési költsége több mint ötmillió pengő volt. Az új híd lehetővé teszi, hogy Debrecen és Miskolc között az út ötven kilométerrel megrövidüljön és hogy a forgalmat mástól órával rövidebb idő alatt bonyolítsák le, mint ahogy a vasúti közlekedés azt ma lehetővé teszi. A hídhöz nagy törvényhatóságnak, Miskolcnak, Borsod, Szabolcs és Hajdú vármegyéknek fűződik fontos érdeke.

Nagy nyomor a szovjetben

Berlin, február 18. (Német TL) Helyesek helyről közlik:

Mint bolszevista foglyoknak és szovjeteknek elbeszéléseiből kitűnik, a szovjet arcvonal mögötti területen a polgári lakosság élelmezési helyzete napról napra rosszabbá válik. A tulajdonképpeni arcvonal mögött száz és száz kilométerre is nagy a nyomor. Az északi arcvonal mögötti szovjet

területekről érkezett hírek szerint a szovjet kóchozok vezetői hetek óta nem tudnak kenyéret kiosztani a parasztok között.

A szovjet parasztok már levágták az utolsó teheneiket is és felölték az utolsó maradják vetőmagot is. Ezzel szemben Ukrajnában elegendő vetőmagot tartanak készletben a tavaszi vetéshez és a lakosság élelmezése biztosítva van. (MTL)

Berlin, február 18. (Bud. Tud.) Moszkvából jelentik, hogy Dimitrij Usztivon Ioszerügyi népbizost indokolás nélkül január 29-én felmentették állásától és egyúttal kizárták a párt központi bizottságából. Utódaul a párt népbiztosok tanácsának elnöksége Balikort nevezte ki.

Hungária filmszínház
MA UTÓLJÁRA
Mária két éjszakája
SZILÁGYI SZABÓ ESZTER,
CSORTOS, URAY főszereplésével
Előadások: d. u. 5, 7 és 9 órakor
HIRADÓ!
Holnap először a „Keleti esata”.
Jegyelővétel!

A közgyűlés elfogadta a 30 lakásos két bérház és a szükséglakások építésére vonatkozó javaslatot

A városi kisgyűlésen és a közgyűlésen Kalenda Lóránt műszaki tanácsnok terjesztette elő a polgármester javaslatát 30 kislakást magában foglaló két kétemeletes bérház építésére.

Kalenda Lóránt elmondta, hogy az első világháború következményeként mutatkozott nagy lakásínség úgy igyekeztek segíteni, hogy az állam, a városok és magánosok összefogtak lakásépítés céljából. Ennek az lett a következménye, hogy lakástultermelés következett be. Most a háború megismétlődött és ennek egyik kísérő jelensége, a lakásínség is mutatkozik.

A lakáshiány oka — mondta Kalenda — Debrecenben kétfős. — Az egyik az, hogy a magángazdaság az utolsó három évben az Alföldi Takarékszövetkezet építésétől eltekintve komolyabb lakásépítő tevékenységet nem fejtett ki. A másik ok, hogy az utóbbi években a városzélei területeken a nagy talajvíz állás következtében az épületek százai dültek össze, 180 épületből az embereket ki is kellett lakoltatni. A közgyűlés lehetővé tette, hogy a polgármester indítványára a város 96 szükséglakást építsen. A belügyminiszter előrelátása viszont lehetővé tette, hogy a sokgyermekes munkáscsaládok az Országos Nép- és Családvédelmi Alap által épített házak révén fedélhez jussanak, sőt ezeket a házakat később saját tulajdonukul megszerezhessék. Nem tudtak azonban annyit házat építeni, amennyit az árvíz rongálások miatt tönkrement. És ezek a házak csak az alsóbb néposztályokhoz tartozók számára épültek. Semmiféle gondoskodás nem történt a középosztály lakásigényének kielégítését jelentő lakásépítésről. E téren a legnagyobb hiány van. Normális békeidőben a lakások számának 3—4 százaléka üresen szokott állni, ami azt jelenti, hogy Debrecenben 6—800 üres lakásnak kellene lennie. Debrecenben ezidő szerint 1—2—3 szobás lakást egyáltalán nem lehet kapni. Nem történt gondoskodás a családalapítások előmozdításának biztosításáról sem. Csak igen kevés önálló egzisztencia jutott új lakáshoz. A város vezetősége teljesen tudatában van annak, hogy a középosztály lakásigényét kielégítő termelés elsősorban a magángazdaság feladata. Az építési költségek magas volta miatt, a költségek kölcsöneinek magas kamatába következtében és a körtött lakbérek miatt nem lehet olyan lakásokat termelni, amelyek béreit a középosztály meg tudná fizetni. Ezért kénytelen a közület a maga erejével hozzájárulni a kérdés megoldásához,

Vita a szükséglakásokról

A tegnapi városi kisgyűlésen és közgyűlésen tárgyalták újabb szükséglakások építésének ügyét.

Az előterjesztés szerint az idei tél rendkívüli csapadékvizszojvai következtében a tavasz folyamán újból egész csomó épületösszeomlással kell számolni. A polgármester ezért már most megteszi az intézkedéseket újabb szükséglakások építésére.

Kalenda Lóránt műszaki tanácsnok terjesztette elő azt a javaslatot, hogy a drágult építési anyagok miatt most csak 48 szükséglakást építsenek. A tetőket cseréppel fedik, minden lakáshoz kis kamarát építenek, központi mosóházuk lesz, jövizű kúttal kapnak és fásítják a teret. Négy lakástömböt építenek, mindegyikben 12 lakás lesz. Az építési költség 144.000 pengő, 16.000 pengő a kútfúrásra és mosóház építésre kell.

A javaslatot elfogadták.

A közgyűlésen kifejlődött vitában szóba került a Kishegyesi úton a múlt évben épített szükséglakások állapota. Ráthonyi Lajos igazgató szólalt fel. A hideg télen a családok igen súlyosan szenvedtek. Azt kéri, hogy ha lehetséges az udvarra nyíló üvegajtóra még egy deszkajátót tegyenek.

legalább addig, amíg az állam gondoskodása erre a területre is kiterjed és lakáskataszter felállításával megfelelő számú lakást építtet.

Ezek az okok készítették a polgármestert arra, hogy kislakások építését felvesse és erre javaslatot tegyen. Foglalkoztunk azzal a kérdéssel, hogy a jövőben milyen lakástípust építtessünk. A legideálisabb forma a családiház, amelynek városrendezési szempontból különös tulajdonságai vannak. Ez magasabb telket igényel, az építkezése drágább és a leghátrányosabb tulajdonsága, hogy a külső részekben történő építkezés miatt közművekkel nem rendelkezik. Ezzel szemben azzal az óriási szociális előnnyel jár, hogy mindenki a saját lakásában egyedül lakik.

A bérház-típus azért jobb, mert egy-egy lakásra kis terület esik, az építkezési költségek aránylag csekélyebbek és közművekkel rendelkezik. A magángazdaság ezért fordult a bérházépítések felé. A legjobb megoldás a szabadon álló bérházba tömörített lakások típusa, azzal az előnnyel jár, hogy az egyes házak nem egymás mellé tömörülnek, napfényt és levegőt kap minden lakás, a gyermeknevelés szempontjából fontos kertről intézményesen gondoskodnak, közműveik vannak. Ezek alapján a polgármester javasolja, hogy a Dobozi utcán levő városi telken építsenek két bérházat. Lehet, hogy tetszősebb lett volna, ha a belvárosban építenek, de a szőbenlevő területen csak három-négyemeletes épületek fizetik ki magukat, elsősorban ülletházak építése gazdaságos, ez pedig nem a város feladata.

Végül javasolta, hogy 30 kislakást magában foglaló két kétemeletes bérházat építsenek a Dobozi utcán 660 ezer pengő költséggel Csanak József építésmérnök tervei és költségvetése alapján. Az összes tervek s egyéb munkák elvégzéséért 10.500 pengő tiszteletdíjat kap. Mivel az építkezés nem mutatkozik rentábilisnak, a kormánytól 40 éves törlesztéses olcsó kölcsönt és 40 évi adómentességet kérnek. Egy-egy bérházban 15 lakás lesz, 3 garzon, 8 kétszobás, 4 háromszobás. A garzon lakások 800, a kétszobások 1500, a háromszobások 1800 P évi bérért adhatók ki. A két bérház évi hozadéka 43.600 pengő, a házmenterlakást 500 pengőre értékelik. A város évenként 6000 pengőt fizet rá a két házra. Ha azonban olcsóbb kamatú kölcsönt kap, akkor esetleg 12—13.000 pengő megtakarítás is elérhető, de ez is csak látszólagos, mert az adók 20 százalékot tesznek ki.

A javaslatot a közgyűlés egyhangúlag elfogadta.

A tetőt lássák el megfelelő fedőanyaggal, mert az agyéműre becsorgott a víz. A sok gyermek egészségét meg kell óvni. Reméli, hogy az új szükséglakások egészségesebbek lesznek.

Kalenda Lóránt műszaki tanácsnok: Ezek a lakások nem állandó, hanem ideiglenes jellegűek, gondoskodunk róla, hogy az ajtókat átalakítsuk. A baj az, hogy az ott lakók olyan szegények, hogy semmi fűtőanyagot nem tudtak beszerezni.

Dr. Kölcsey Sándor polgármester: A bizottsági tag uraknak az lehet a benyomásuk, hogy itt antiszociális dolog történt. Ki kellett 180 házból lakoltatni az embereket és ugyanakkor 130 menekült családot kellett elhelyezni Debrecenben. Ezek az emberek egy nagy közös teremben a Munkás-Otthonban éltek együtt férfiak, asszonyok, gyermekek, egy csomóban, minden mellék kényelem nélkül. Pillanatnyilag kellett segíteni a lehetetlen állapotban, másfelől az is szemünk előtt volt, hogy ha nincsenek rendkívüli viszonyok, akkor is megtörténhet, hogy kilakoltatnak embereket, hiszen volt eset, hogy pár napig a szabad ég alatt éltek családok akiket kilakoltattak. Ilyen cél-

ra, tehát nem állandó lakás céljára építettünk valamit, hogy ideiglenesen míg lakáshoz jutnak, ne a szabad ég alatt és ne egy csürben összehalmozva éljenek az emberek. Ezt szemelgett tartva még mindig nagyon jó állapotot teremtettünk, amikor egy-egy családnak külön-külön helyet biztosítottunk. Ez tehát hajléktalanok menhelye volt. A sokgyermekes családok részére épül évente 35 kertesház, ma a középosztály lakásínségén enyhítettünk. Ezenkívül úgy az ONCSA, mint a város folytatja az építkezési akciót és lakásokat létesít. Ez nem tévesztendő össze a barakklakásokkal. A célunk az, hogy a szükséglakások mindig üresen álljanak, ne is érezzék ott jól magukat az emberek, hanem igyekezzenek onnan minél hamarabb megszabadulni.

Mester Lajos: Vannak ott olyanok, akik saját hibájukból kerülnek a szabad ég alá. A háztulajdonosok terhei elviselhetetlenek. Most áldozato-

A forgalomból kivont egy és kétpengős ezüstpénzek értékesítésének módja

Az egy- és kétpengős ezüstérméknek a forgalomból való bevonására, cserélésére megállapított határidő folyó évi január 31-ik napján lejárt. Az eddig az időpontig kicserélés végett a Magyar Nemzeti Bankhoz be nem szolgáltatott ilyen érméket ennél fogva most már csak ezüsttartalmuknak megfelelően lehet értékesíteni. A budapesti nemesfém és drágaköcsarnok

árjegyző bizottsága az egy- és kétpengős ezüstérmék ötvözetének az árfolyamát jegyezni fogja. A február 18-i jegyzés szerint az említett érmék ötvözetének az árfolyama kilogrammonként 176 P-től 182.40 P-ig terjedt. A közönség tehát az egy- és kétpengős ezüstérméket a jegyzésnek megfelelő áron az ékszerészknél értékesítheti. (MTI)

A faipariskola megszüntetése helyett felsőipariskolává való fejlesztését kéri a város

Debrecen törvényhatósági bizottsági közgyűlése tegnap tárgyalta a faipari szakiskola megszüntetésének ügyét. Dr. Balogh Sándor főjegyző előadta, hogy a tankerületi főigazgató értesítette a várost a kultuszminiszter leiratáról. Ebben az van, hogy a faipari tagozat I. osztályában a tanulók felvételét az 1912—13. évben szüneteltetni kell. Ennek az intézkedésnek az az indoka, hogy a helyiségekre a felső fémipariskolának van szüksége.

A közgyűlés azt a határozatot hozta, hogy feliratot intéz a kultuszminiszterhez és kéri, vonja vissza rendelkezését, sőt adjon ki olyan utasítást, hogy a faipari szakiskolát is felső ipariskolává fejlesszék.

A határozat indoklásában rámutat a törvényhatóság arra, hogy a faipariskola rendkívül fontos a város iparfejlesztése szempontjából. Ez az iskola áldásos tevékenységet fejtett ki, különösen a kézműiparosok nevelése terén. Elsőrangú képzettséget nyújtott a faipari pályára lépőknek. Debrecenben szükség is van ilyen iskolára és semmiképpen sem lenne helyes, ha megszüntetnék. Elsősorban a magyarságot kell jobb megélhetéshez juttatni, hogy teljes erőre jusson és a jövőben fennmaradhasson.

Rámutatnak arra is, hogy az iskola fenntartásához a városnak szerződéses joga van. A város az iskola létesítéséhez két hold értékes telket és 400.000 aranykoronát ajándékozott és ezt az összeget 1910-ben meg is fizette. Debrecenben nagy erődőség van, fejlett faiparral rendelkezik, így tehát feltétlenül szükség van a faipari szakiskola fenntartására, sőt a felsőipari színvonalra fejlesztésére.

A közgyűlésen vitéz dr. Bessenyei Lajos nagy tetszéstől kísért beszédet mondott, melyben hangoztatta, hogy Debrecen újabbban elihanyagolják, pedig 13 millió pengőt áldozott kulturális célra, az egyetemnek pedig 17 millió pengő értékű vagyont ajándékozott. Boldogok vagyunk, hogy újabb és újabb területek térnek vissza, de ez nem ok arra, hogy a régi csonkaországbeli területen kultúrintézményeket visszafejlesszünk.

A felirat maga nem elég. Kérem a város vezetőségét, hogy illetékes helyen ezt az ügyet erősen vegye partfogásába. Itt nem egy közönséges kis-

iskolai ügyről van szó. Nem „lepleteni”, hanem kiépíteni és tovább építeni kell. Az épület szűkösön megfelel a fémipari szakiskolának. De ott van a nagy terület, tessék építeni. Adjon párszáz ezer pengőt a kultuszminiszter az építkezésre. A nemzet ifjúságának nevelése is honvédelem, mert a jövő magyarsága úgy alakul, amilyen lesz az ifjúsága! (Taps.)

Dr. Kölcsey Sándor polgármester megköszönte a felszólalást, mellyel az egyhangúságot támasztotta alá. Már előzetesen eljártam a kultuszminiszternél és igyekeztem odahatni, hogy ne fogantossák a megszüntetési intézkedést. Fel is ajánlottam — ha szükséges — támogatásunkat. Azt mondták, nincs elég tanerő. Mivel a magam erői nem voltak elégségesek, ezért hoztam az ügyet a közgyűlés elé. (Taps.)

A közgyűlés a feliratot elfogadta.

Hosszú évtizedek után gyakorolná kegyúri jogát Nagybánya képviselőtestülete

Nagybánya sz. kir. megyei város képviselőtestülete katolikus papválasztó rendkívüli közgyűlésre gyűlt egybe. A város évtizedek óta nem tudta kegyúri jogait gyakorolni, részben mert ezek nem voltak tisztázva, másrészt pedig mert az elmúlt 22 éves megszállás alatt maga az egyház sem kívánta a város kegyúri jogainak a megszállók által való gyakorlását.

Dr. Rozner István h. polgármester ismertette a beérkezett pályázatokat. Összesen kilenc pályázat érkezett, de a püspökség csak hármat ajánlott megválasztásra: dr. Mellau Ferencet, dr. Láng Pált és dr. Kertész Endrét.

A pályázatok ismertetése után a közgyűlés egyhangúlag dr. Mellau Ferenc, jelenlegi vásárosnaményi plébánost választotta meg ajánlásra.

A késő esti órákban befejezett szavazás után, ősi szokáshoz híven, megkondultak a katolikus templom hangjai.

Ékszer, óra

Hora Endrétől
Kossuth uca 2. sz.
(Városháza épület).

Bélyeggyűjtés

Magyar magán- (nem hivatalos bélyegek)
(Folytatás.)

1. A es. és kir. szab. Dunahajózási Társaság bélyegek.
CSOPORTOSÍTÁS:

1866. évi emisszió. 1. 10 soldi lilá, 2. 10 soldi violaszin, 3. 17 soldi skarlátvörös, 4. 17 soldi cinobervörös.

Az 1. szám jobboldalt fogazatlanul (széle darab), a 4. szám 12-es fogazással is ismeretes.

1868. évi emisszió. 1. 10 soldi sötétzöld, 2. 10 soldi világos zöld, 3. 10 soldi szürkés (moha) zöld.

1871. évi emisszió. 1. 15 soldi skarlátvörös.

UJNYOMATOK:
(1877-ből.)

Ezen példányok vastagabb, erősebb papíron, jellegzetesen élénk, világos színekben nyomattak. Fogazásuk: 11/2, de fogazatlan példányok is ismeretesek.

CSOPORTOSÍTÁS:

1. 10 S. halványlila, 2. 10 S. szürkés-lila, 3. 17 S. narancssárgás-vörös, 4. 17 S. barnászöld, 5. 17 S. élénk cinobervörös, 6. 10 S. világos zöld, 7. 10 S. szürkészöld, 8. 10 S. kékeszöld, 9. 10 S. narancssárgás-vörös, 10. 10 S. barnászöld, 11. 10 S. élénk cinobervörös, 12. 10 S. fekete. (Essay?)

A bronzszínű 10 soldis, a világos rózsaszínű 17 soldis és más eltérő színű példányok vagy próbanyomatok vagy privát-vállalkozás termékei.

Van még a D. G. H. T.-nak még sok másfajta bérmentesítési jegye, de ezek áruhereszéllítványok bérmentesítésére szólnak és így tehát nem tekinthetők postal szállítványokat bérmentesítő bélyegeknél.

(Folytatás a jövő heti esztörtéki számban.)

Fogazatlan litográfiák. Alkalmunk volt nemrégiben négyes tömb fogazatlan litográfiákat (újságbélyegek nélkül) látni. Ezen tömbök a tulajdonos kijelentése szerint Friedl Rudolf bécsi kereskedő útján kerültek a jelenlegi tulajdonos néhai atyjának birtokába, ki azokat Dessewffy grófnak a magyar speciális gyűjtés atyamesterének megmutatván D. gróf kijelentette, hogy ezek a példányok a Friedl által megvett hivatalos magyar próbanyomatokból valók. Minden egyes érték egy-egy íve jutott Friedl birtokába, ki azokat elég tekintélyes áron hozta forgalomba.

Mi az utánvonalkázás? Az 1874—76 és 1881. évi emissziók valamennyi bélyege 154 vízszintes vonalból álló, sűrű alapvonalkázással van ellátva. Ezek a bélyegek tudvalevően rézlapok, tehát igen érzékeny és igen gyors kopásnak alávetett anyag útján állították elő és innen magyarázható, hogy az egyes klisék, főképpen a sarkokon és széleken, hiányokat szenvedtek, amelyek a bélyegeken fehér foltok alkjában jelentek. De más okból is történtek ilyen hibák, mint pld. forrasztásnál (a 3 és 20 krajcáros értékeknél), vagy idegen anyagok a lemezre való jutása folytán, stb. Ezeket a fehér foltokat „kopott lemez”-eknek nevezik. Ezeket a fehér foltokat úgy próbálták kiküszöbölni, hogy a hibás részeket a lemezek sérült helyein utánvették. Mivel pedig az utánvételnek a vízszintes alapvonalkázást kellett helyreállítani, inde nomen: „utánvonalkázás”.

A Debreceni Bélyeggyűjtők Egyesülete hivatalos közleményel.

Egyesületünk minden vasárnap délelőtt 11—1 óra között tartja az Ügyvédi Kamara tanácstermében összejöveteleket, melyeken vendégeket is szívesen látunk.

Házi csereforgalmunk legközelebb megindul. Jelentkezés az elnökségnél.

Az OTI tőkék maradjanak a vidéken, az egészségügy korszerűsítését sürgetik

Álliratok a városi közgyűlés előtt

A városi közgyűlésen dr. Baczony Sándor tanácsnok terjesztette elő Esztergom megye megkeresését, melyben kérte a kormányhoz intézett feliratának támogatását. A feliratban Esztergom azt kéri a belügyi kormánytól, hogy az OTI és MABI járulékokból befolyó összegeket a vidéki körzetekben működő pénzüzeteknél hagyják gyümölcsözős végett. Debrecen városa ezt az óhajt teljes mértékben támogatja, sőt megpótolja azzal, hogy ezekből a járulékokból szabad rendelkezésre álló tőkéket a vidéki városokban hasznos beruházásra fordítsák.

Dr. Kupinszky Sándor tanácsnok Vas megye álliratát terjesztette elő.

Vas megye kéri, támogassa Debrecen azt a feliratát, melyet a kormányhoz intézett egészségügyünk korszerűsítése érdekében. A feliratot támogatják és Debrecen lörvényhatósága is kéri egészségügyi miniszterium felállítását, ez alá a tankerületi főigazgatóság mintájára szervezendő kerületi egészségügyi főhivatalok felállítását, az összes biztosítási intézmények egyesítését, ennek előfeltételként az OTI államosítását, a MABI, OTBA és a többi betegbiztosító intézetek egységesítését, az országának egészségügyi körzetekre való felosztását és az önkormányzati kezelésben levő kórházak államosítását.

Fényűzően élt és 6400 pengőt lopott egy debreceni takarítónő

Húsz kiló cukrászati termék és egyéb javak

A debreceni lörvényszéken rövidesen tárgyalásra kerül Udics Józsefné debreceni takarítónő bűnyügye. Az aszszonyt azzal vádolja az ügyészség, hogy 1941-ben és 1942 elején folytatlagosan 6400 pengőt lopott el munkaadójától, Krausz József borkereskedőtől. Megfigyelték, hogy gazdája hol tartja a bevételét és rendszeresen dézsámalta a pénztárt, ilyen módon károsította meg Krauszt 6400 pengővel.

A pénzből fényűzően élt vadházastársával, Tóth Sándorral, nem ritkán 25—30 pengős vacsorákat fogyasztottak el és ha kedvük úgy tartotta, autón jártak be moziba és cukrászdába az esti órákban a Nyilastelepről, ahol látkak. A cukrászdákat különösen kedvelték és Udicsné egy-egy látogatáskor 10—20 süteményt is rendel-

egyszerre és megették Tóth Sándorral. Egy hónap alatt 20 kiló cukrászsüteményt is elfogyasztottak. Udicsné elegáns ruhákat is csináltatott magának, de adott a pénzből azoknak is, akiket kedvelt. Grecsmer Ferencnének is adott a pénzből, Tóth Jánosnak is 100 pengőt, hogy vegyen magának kerékpárt, de Tóth nagybőgőt vásárolt a pénzen.

A nyomozás során Udicsné beismerő vallomást tett és elmondotta, hogy alkules segítségével dézsmáigatta Krausz napipénztárát. Udicsné kivül a vádoltak padjára kerülnek orgazdaság miatt mindazok, akik elfogadták a lopott pénzt, mert tudhatták, hogy Udicsné a munkája után nem rendelkezik olyan sok pénzzel és gyaníthaták, hogy az lopásból ered.

Zoltai és Söregi

A Zoltai-antológia ügye.

A M. T. Akadémiának szokása — s ebben követi a Kisfaludy- és Petőfi-társaság is —, hogy az új tag emlékbeszédet mond arról, akinek a helyét elfoglalja, az utód élet- és jellemrajzot ad az elődől. Ennek a nemes szokásnak tesz eleget Söregi János, a debreceni Déri-múzeum jelenlegi igazgatója, mikor a Déri-múzeum legújabb évkönyvében szinte kötetre menő tanulmányban (197—348. lap) tárja elénk egykori cödjének Zoltai Lajosnak élet-rajzát, irodalmi munkásságának és múzeumi hivatali működésének legfőbb adatait. Söregi azt az utódra háruló kötelességet immár harmadikban teljesíti, mert a múzeum másik két elhalt igazgatójának is emléket állított. Löfkovits Arthurnak 1936-ban és Ecsedi Istvánnak 1937-ben a múzeum évkönyvében.

Azonban ha csak egy külső tekintetet vetünk is e három tanulmányra, akkor is észre kell vennünk, hogy Söregi szív és lélek szerint Zoltait tekinti a maga igazi elődjének, hiszen neki a Déri-múzeum évkönyvében háromszor négyszer annyi helyet szán, mint akár Löfkovitsnak, akár Ecsedinek. Ha pedig figyelmesen elolvastuk a 151 lapra terjedő tanulmányt, akkor arról győződjünk meg, hogy Söregi bármennyire elismeréssel adózik Löfkovits Arthur mecénási érdemeinek és bármennyire méltatja Ecsedi István tudományos, főképp néprajz-irodalmi munkásságát, mégis Zoltaiiban látja a debreceni múzeumi gondolat igazi megteremtőjét, aki azonkívül egyesíti magában Debrecen múltjának és jelenének leghivatottabb történetíróját, a debreceni régiebb és újabb polgári élet gondos leíró-

ját, a helyi gazdasági viszonyok alapos tanulmányozóját, a városi közművelődés fáradszótlan harcosát, aki mindenben felül majdnem 60 esztendőig lan-kadatlan szorgalommal szolgálta a magyar újságírást, különösen a debreceni sajtó hírlapjait és folyóiratait.

Söregi jól tudta, hogy Zoltainak ez a rendkívül sokoldalú munkássága nem ismeretlen a debreceni művelt közönség előtt, de érezte, hogy Zoltai oly sok téren szerzett érdemet csak úgy vésődhettek a köztudatba, ha egyrészt végig kísérik Zoltait egész élete folyamán, születésétől (1861 VII. 16.), haláláig (1939 VIII. 29.), másrészt, ha összeszedi és legalább időrendben felsorolja minden irodalmi termékét a napi értékű rövid hírlapi cikkektől kezdve a tudományos tanulmányokig, amik maradandó értékűnek elismert terjedelmes tanulmányokig.

Söregi dolgozatának tehát egyik legfőbb érdeme az a teljes két nyomtatott ívre terjedő bibliográfia, amelyben szinte emberfölötti fáradsággal egybegyűjtötte Zoltai irodalmi termékeit 1882-től 1939-ig, végig kutatva erre a majdnem 60 esztendőre eső minden debreceni hírlapot és azokat a a budapesti szakfolyóiratokat, amelyekkel Zoltai mint régész, mint nép- és földrajzíró, mint történettudós kapcsolatban volt.

De ezzel még nem elégedett meg Söregi, hanem szintén igen nagy gondallalajstromba szedte a kéziratban maradt tudományos dolgozatokat, térképeket s helyszínrajzokat, amelyeket Zoltai özvegye készséggel juttatott Söregi kezébe, annyival inkább, mivel tudomásunk szerint ez az egész irodalmi hagyatéék végrendelet szerint ugyanis a Déri-múzeumot illeti.

Aki csak futólag is áttekinti a nyomtatott és kézirati termékeknek ezt a rengetegét, abban hamar fölmerül az a gondolat, amely a debreceni irodalmi köröket mindjárt Zoltai halála után foglalkoztatta, hogy Debrecen város történetírásának és egyáltalában a magyar néprajzi és régészeti tudományának elsőrendű érdeke volna Zoltai műveiből egy nagy antológiát szerkeszteni. Nemcsak tudományos érdeket szolgálna, hanem gyakorlati szükség-

DEBRECZEN

5. OLDAL
1942. II. 19.

**FERENC JÓZSEF
KESERŰVIZ**

letet is kielégítene ez a Zoltai-gyűjtemény, mert mindazok a kutatók, akik akár tudományos szempontból, akár a közigazgatás szolgálatában rá vannak utalva Zoltai tájékoztató adataira nem volnának kénytelenek Zoltai számtalan kisebb-nagyobb füzetét, a legkülönbözőbb helyi és fővárosi felekezeti és világi hírlapok és folyóiratok kötetét előkeresni és végig forgatni, hanem minden szükségeset megtalálnának a Zoltai-antológiában, ebben az igazán „közhasznú ismeretek tárá”-ban.

Az antológia szerkesztőjét nem is kell keresni, mert az adva van dr. Sós, régi János személyében, aki most ismeretett tanulmánya megírása közben végig járta Zoltai irodalmi tevékenységének minden útját és akinek különben mint múzeumigazgatónak is rendelkezésére van minden szükséges anyag.

A múlt év nyarán, mintegy Zoltai halálának második évfordulójára, a nyilvánosság előtt fordultam Debrecen közönségéhez („Vasárnap” 1941 VIII. 15. „Debrecen” 1941. VIII. 24.) Zoltai Lajos emlékének méltó megörökítése végett, kívántam, hogy a már megtörtént uccainevezésen kívül álljon ott ércebe, vagy köbe vesett képe a Kollegium falán és viselje nevét a Déri-múzeum egyik, vagy másik terme. De megvallom, hogy bármilyen nagy volna e kettős emlékültilásnak az erkölcsi értéke, a legméltóbb, a tudományos élet követelményeinek legmegfelelőbb emléket egy Zoltai antológia, java műveinek gyűjteményes kiadása jelentene. Kardos Albert.

A világitási vállalatnál is végrehajlják az illetményrendezést

A közalkalmazottak illetményeit kormányrendeletek szabályozták. A közgyűlés most kimondta, hogy a vonatkozó rendeletet a világitási vállalatnál is végrehajlják.

A Városi Takarékszövetkezet új igazgatósági és felügyelő bizottsági tagjai

A tegnapi városi közgyűlésen dr. Balogh Sándor főjegyző terjesztette elő azt a javaslatot, hogy a Városi Takarékszövetkezet Hiteletintézet igazgatóságában Zöld László és Pélegyházy János halálával és dr. Fráter Pál lemondásával megüresedett tagsági helyekre dr. Kertész Kálmánt, Serly Gusztávot és dr. Tatay Zoltánt válasszák meg. A felügyelő bizottságba pedig Kalenda Lóránt műszaki tanácsnokot delegálják. A javaslatot egyhangúlag elfogadták.

Felhívás a villamoson utazókhöz

A m. kir. rendörség debreceni kapitánysága vezetőjének felhívására kérjük az igazságtalanság utazóközönségét, hogy a villamosokból nem megfelelő viselkedést elfogadják és a kocsi hátsó peronjának azt a részét ahol a fel- és leszállás történik, szabadon hagyni szíveskedjék.

A kalauzoknak kötelessége, hogy a villamosokból megkivánnak és elölr rend betartására ügyeljenek és szükség esetén hivatkozzanak a rendörség előírásaira. Kérjük a t. utazóközönséget, hogy fenti előírásokat saját érdekében betartani szíveskedjék.

Másrészt a kocsivezetőknél és kalauzoknak kötelessége az is, hogy az utazóközönséggel szemben udvariasan és fegyelmezetten viselkedjenek. — Amennyiben a közönségnek a kalauz, vagy kocsivezető nem megfelelő viselkedése miatt panasz van, kérjük azt az illető alkalmazottunk sapszámának, vagy nevének megjelölésével, közvetlenül illetékes igazgatóságunkhoz (Pótfő-tér 14., telefon: 20-55) juttatni. Minden panaszt kivizsgálunk és tárgyalunk. Debreceni Helyi Vasút-fizet-igazgatósága.

Szállíttasson

mindig mindent

MATEOSSZAL

Megbízható gyors pontos. Fuvorvállalás Szent Anna u. 19. Telefon: 17-77.

REPEK A GAZDA-ESTELYRŐL. — A palotást nagy sikerrel táncoló hölgyek és férfiak. — (Aszmann foto).

Elkészült a kereskedelem képesítéshez kötéséről szóló törvény tervezete

A kereskedelem- és közlekedésügyi miniszter törvénytervezetet készített, ezzel kívánja szabályozni a kereskedői képesítés kérdését. A miniszter a törvénytervezet, amely a kereskedés képesítéshez kötéséről és a kereskedők személyzetéről szól, most küldte szét az érdekképviseleteknek hozzájárulás végett.

A törvény hatálya kiterjed minden kereskedőre, aki árulni nyílt árusítási üzletben, vagy ilyen üzlet fenntartása nélkül, vagy továbbárusítóknak árusít és kiterjed az árul kereskedelmi forgalmát közvetítő minden ügynökre, utazóra, üzletszerezőre, képviselőre. Nem tartoznak a törvény hatálya alá, akik főként saját erdő- és mezőgazdasági terményeiket árusítják; akik főként saját ipar termékeiket árusítják; a dohányárusok; akik csak tejet, tejterméket, kenyeret, péksüteményt, gyümölcsöt és kerti terményt árusítanak; az utcai és piaci árusok; az öszeresek; a házaló kereskedők, továbbá, akik valamely pénzügyminiszteri jogosítvány alapján az engedélyben megjelölt árul árusítják. Természetesen a miniszter a kereskedelmi és iparkamarák meghallgatása után rendelettel a kereskedelem egyes ágait a szakképzettségre vonatkozó rendelkezések hatálya alól kivonhatja és másokat oda utáthat.

A törvénytervezet második fejezete szabályozza a kereskedés gyakorlásának feltételeit. Ennek a fejezetnek legérdekesebb része úgy intézkedik, hogy kereskedés gyakorlására csak az kapjon iparjogosítványt, aki az ipar üzletére az egyébként megállapított feltételeken kívül igazolja, hogy a megállapított szakképzettséggel rendelkezik. Azokra nem terjed ki a szakképzettség igazolásának kötelezettsége, akik 1000 lélekszámot meg nem haladó közönségben kívánnak segédszemélyzet alkalmazása nélkül kereskedést vezetni. A jogi személyek a szakképzettséget az üzletvezető személyében vagy az üzlet vezetésére jogosított tagjaik személyében kötelesek igazolni.

A kereskedés gyakorlásához általában a következő szakképzettség szükséges: igazolása annak, hogy a kereskedőt üzni kívánó az illető kereskedői szakmát mint tanone valamely szakbavágó nyílt árusítási üzletben az előzőekben tanulta, megfelelő tanone iskolai látogatási kötelezettségének és letette a segédvizsgát. Munkakönyvvel kell igazolni azt, hogy mint segéd legalább két éven át szakbavágó munkát végzett. Szakképzettség hiányában legalább öt évi segédi szakbavágó gyakor-

lat igazolása szükséges. Aki felső kereskedelmi iskolai vagy más középiskolai érettségi bizonyítvánnyal rendelkezik, munkakönyvvel elég azt tanúsítania, hogy tanulmányainak befejezése után mint kereskedő legalább hat hónapon át szakbavágó munkát végzett.

Igen érdekes a törvény e fejezetének az a része, amely a 30. életévüket betöltött olyan egyénekre szól, akik a törvény életbelépése előtt eltöltött kereskedőtanonci és segédi szakbavágó gyakorlat tartamát nem tudják igazolni. Ha ezek olyan adatokra hivatkozhatnak, amelyek legalább öt évi szakbavágó gyakorlat eltöltését valószínűsítik, vagy azt igazolják, hogy valamely szabadipart legalább öt éven át önállóan üzték, vagy valamely szabadiparban hat éven át végeztek szakbavágó munkát, akkor ezeknek esetéről

esetre megengedhetik a hatóságok, hogy szakképzettségüket kereskedői szakképzettség letételével igazolják.

Akik a törvény életbelépése előtt kaptak kereskedés gyakorlására iparjogosítványt, a törvényben megszabott szakképzettség igazolása nélkül folytathatják a kereskedést az iparjogosítványban megszabott keretekben. Ezek az üzletük áthelyezése esetén sem kötelezettség szakképzettség igazolására.

Mindezek az intézkedések nem terjednek ki azokra a szakmákra, amelyeket már képesítéshez kötöttek, vagy amelyeket ezután kötnék képesítéshez. A törvénytervezet harmadik fejezete a vásári vándorkereskedőkről, a negyedik fejezete a kereskedői tanoncokról és segédekről rendelkezik. Igen érdekes, hogy a kereskedés gyakorlására vonatkozó, tehát a szakképzettséget előíró fejezet rendelkezései a tervezet szerint csak 1945 január 1-én lépnek életbe.

Mit tartalmaz a hadisegélyezésről szóló új rendelet

Március 1-én életbelép a rendelet — A feleség után Debreczenben havonta 20 pengő, gyermekeként havonta 10 pengő jár. — 50 százalékkal magasabb a sokgyermekes családok és a hosszú szolgálatot teljesített bevonultak családjainak segélye.

A Hivatalos Lap tegnapi száma közli a miniszterelnök rendeletét a hadisegélyről.

A rendelet első paragrafusa kimondja, hogy hadisegélyben kell részesíteni annak a bevonult hadkötelesnek támogatásra szoruló családtagjait, aki a honvédség nem hivatásos állományában való ságos szakaszvezetőnél nem magasabb rendfokozatban katonai szolgálatot teljesít, vagy pedig közérdekű munkaszolgálatot teljesít.

Hadisegélyben részesülnek rászorultság esetén: feleség, törvényes, törvényesített, örökbefogadott, mostoha, vagy nevelt gyermek, a szülő, nagyszülő, mostoha-, örökbefogadó-, vagy nevelőszülő, após vagy anyós, testvér, mostoha-testvér, testvérek teljes árva vagy félárva gyermeke, házasságban kívüli született gyermekének anyja.

Hadisegélyt csak azután a családtag után lehet megállapítani, akit a bevonulás időpontjában a bevonult tartott el, vagy aki később jutott olyan helyzetbe, hogy eltartásáról a bevonultnak kellene gondoskodnia. A hadisegély csak akkor jár, ha a család megélhetése a bevonulás következtében nem látszik biztosítottnak. A család megélhetése általában nem lehet biztosítottnak tekinteni, ha a bármely forrásból származó jövede-

lem egy hónapra eső átlaga nem haladja meg a 12.000 lakosnál nem nagyobb lélekszámú községben a 80 pengőt, a 12.000 lakosnál nagyobb lélekszámú községben megyei és törvényhatósági jogú városban a havi 100 pengőt, Budapest és a környéki városokban a havi 160 pengőt.

A hadisegélyben részesíthető minden családtag után (gyermek, unoka stb.) 10-10 százalékos hozzá kell számítani a hadi járandósághoz.

A hadisegély összege a bevonult minden megkezdett hónapja után feleségére 12.000 lakosnál nem nagyobb lélekszámú községben 16 pengő, a nagyobb lélekszámú községben, megyei és törvényhatósági városokban 20 pengő, Budapest és környékén 24 pengő. A többi családtagok után fejenként 10 pengő, csak Budapest és környékén 12 pengő.

Abban az esetben, ha hadköteles újabb behívását megelőzően az 1938. évi szeptember 1. napja óta legalább két ízben vonult be és szolgálatának együttes tartama legalább három hónap: nem számítva a rendes, tényleges, vagy póttartaléki kiképzést célzó szolgálatot, a segélyösszeg 50 százalékkal magasabb. Gondoskodik a rendelet arról is, hogy a több-

gyermekesek többet kapjanak és ha a gyermekek száma 3-nál több, a negyedik és minden további ilyen gyermek után 50 százalékkal magasabb segélyösszeg jár.

A bevonult a hadisegély iránti kérelmét illetékes csapatparancsnokságánál terjesztheti elő. A csapatparancsnokság a kérelmet a bevonulás időpontjának és segélyezés szempontjából lényeges egyéb adatainak feltüntetésével közli az illetékes községi és városi előjárósággal. Ha a bevonult nem terjeszt elő kérelmet, akkor a lakóhelye szerint illetékes előjáróságnál az érdekelte családtag is előterjesztheti azt.

Ha a bevonult hősi halált halt és a szolgálattal kapcsolatban szenvedett betegség, vagy sérülés folytán a szolgálati idő letelte előtt meghalt, elütt, vagy fogságba került, a segélyt a veszteség hatóságai tudomásúvételeiről számított egy év elteltével, legkésőbb, azonban a háború megszűntét követő harmadik hó végével meg kell szüntetni. Meg kell szüntetni a hadisegélyt, ha a család részesei időközben a veszteség emelett egyéb pénzellátást folyósítanak, ha az elütt vagy hadifogoly megkerül, megszűnik a hadisegély, ha a bevonultat nem tényleges viszonyba helyezik, illetve lesznek, ha a bevonult megszűnik és szolgálati helyét önkényesen elhagyja. Megszűnik a hadisegély akkor is, ha a családtag a bevonult szolgálatát alatt az állami rend ellen irányuló büntetést, vagy vétség miatt szabadságvesztésre ítéltetett jogerősen. **Nem kap segélyt a bevonult gyermeke, vagy unokája a 16-ik, illetőleg, ha iskolai tanulmányokat folytat, ha életének 24-ik évét betöltötte.**

Ugyancsak jogosulatlan lesz a hadisegélyre az, aki a hatóság, vagy hatósági szerv részéről neki felajánlott és helyi közfellegőséget hozzáállító és általa egészségének veszélyeztetése nélkül végzhető munkát megokolatlanul visszautasít, vagy aki kereső foglalkozást éppen a családi segély engedélyezése folytán abbahagyja. Kivételt képeznek ez alól azok, akik kiskorú gyermekek, hozzátartozó betegek gondozása miatt nem végzik munkájukat. Szünetel a hadisegély az alatt az idő alatt, míg a bevonult egy hónapnál hosszabb szabadságát tölti, ha a szabadságot nem az egészsége helyreállítása céljából kapta. — Azok, akik jogerős büntetőbírói ítélet folytán szabadságvesztési büntetésüket töltik, vagy letartóztatásban vannak, nem kaphatnak hadisegélyt.

A hadisegélyre irányuló kérelmekben törvényhatósági jogú városokban a polgármester által megbízott tisztviselő, községekben a községi előjáróság határoz. A határozatok ellen fellebbezni lehet a törvényhatóság első tisztviselőjéhez.

A honvédelmi miniszter bármely határozatot hivatalból felülvizsgálhatja és megváltoztathatja.

Aki a hadisegély megállapítására, folyósítására, kiható körülményt elhallgat, vagy valótlan adatokkal félrevezeti a megállapító hatóságot, kihágást követ el és 2 hónapig háború idején hat hónapig terjedhető elzárással büntetendő. Pénzbüntetést is szabhatnak ki, a legmagasabb összeg 8000 pengő. A kihágás a rendőri büntetőbíró hatáskörébe tartozik.

Ez a rendelet március 1-én lép hatályba és minden hadisegélyre vonatkozó előzőleg megjelent rendelet hatályát veszti. A rendeletet Bárdossy László miniszterelnök írta alá és a hivatalos lap február 18-iki számában jelent meg.

Pedagógiai előadás a Gőnczy Egyesületben

A Gőnczy Egyesület heti előadásainak keretében Varga Lajos állami tanító tartott értekezést olvasztanítás módja címmel.

Összehasonlítva a régi és az új tanterv idevonatkozó részét megállapítja, hogy lényegbevágó különbség a kettő között nincs. Hangsúlyozza, hogy a népiskola igazi célját akkor éri el, ha a gyermeket képessé teszi az iskola elhagyása utáni önművelésre.

Ismereti a tantervi célt. Az olvasztanítás feladata, hogy a gyermek az olvasott szöveget megértve, írónknak és költőinknek gondolatait felfogja, érzelmeit átérezze, az értékes olvasmányokat élvezze és megkedvelje. Ebből fel a vágyat az igazi magyar irodalom értékeinek megismerésére, hogy ezzel a nemzeti szellemi multjának és jelenének részesevé váljék, a nemzet életébe önzerttel, tudatossággal, együttérzéssel és munkáló akarattal beilleszkedjen. Az új cél nagyobb hangsúlyt említi a nemzeti életbe beilleszkedés fontosságát.

Az értékes előadást nagy figyelemmel hallgatta a tanítóság.

A legközelebbi hétfőn délután 5 órai kezdettel Fekete László ref. tanító tart előadást a rajz- és kézimunka tanításának módszeréről. (H. J.)

Csikesz Sándor emlékünnepe

Csikesz Sándornak, a debreceni egyetem nagyíróját, tudós és szeretett professzorának, majd rektorának emlékezett őrző társaság tegnap délután a Déri-múzeum előadótermében emlékünnepezt rendezett.

A Kollégiumi Kántus gyászéneke vezette be a műsort Szigethy Gyula főiskolai ének- és zenetanár vezénnyel.

Dr. Szász Imre a debreceni egyházmegye esperese mondott megnyitót.

Csikesz István különleges gyermeke volt. Sok drága értékkel, lelki ajándékkal, gazdagon volt koronázva. Ezek között volt olyan, amely nem minden embernek adatik meg: ez a baráti szeretet volt. Barátai között egyszerű emberek is voltak, mert sohasem a külsőt, hanem mindig a belsőt nézte.

Síriánál egyszerű fejfá áll. Most dicsései emléket akarunk állítani. Vigyázzunk, hogy kedvesebb emlékeztet is adjon, a róla való megemlékezés tüzeit ne engedjük kialudni szívünkben.

Ezután Kodolányi János író következtetett volna, hogy emlékbeszédet mondjon Csikesz Sándorról. Az író akadályoztatása miatt nem tudott Debrecenbe utazni, maga helyett írását küldte, amelyet dr. Juhász Géza olvasott fel.

A meleghangú emlékbeszéd személyes élményekben vetítette ki az elhunyt „szteppén felnőtt türk nemzet-szűfő” alakját, aki egész életével a népi Magyarország harcosa és ennek eszményi megtestesítője.

O maga volt a népi Magyarország típusa a magyarságnak, szinte egyenesen idezállt a távoli múltból Ott született a Dráva és a Feketevíz árterületein, vadvízei között és haláláig hordozta magában az ormánsági nép tragikus sorsát és emlékét. Egy volt ezzel a néppel a professzori katedra, Svédországban, Finnországban, Palesztinában ormánsági magyar volt ő...

Utána dr. Kovács Lajosné, Ruzsás Jolán adott elő nagy hatással egy Bach darabot.

Nagy melegséggel és szeretettel ünnepele az emlékünnepe közönsége Baja Mihályt, az országoshírű költőpapot, aki azokból a verseiből olvasott fel, amelyek az elhunytak annyira tetszettek, s amelyek közül nem egyiknek maga volt a sugalmazója.

Dr. Ince Gábor vallásoktatási igazgató zárta be az emlékünnepezt. Ennek az összejevetelnek a házigazdája — úgymond — néhai Csikesz Sándor volt, ő hívta össze ezt a társaságot, hogy baráti szeretetének melegében megfűrésze.

A 23-ik zsoltár elnöklésével fejeződött be a névső, kegyetlen hangú emlékünnepezt, amelynek jóvedelmét a Csikesz Sándor síremlék alap javára fordítják.

Az epreskerti üzem részére egy darab keretfűrészt rendel a város pesti cégtől 21.330 pengő költséggel.

Szeged sokgyermekes családoknak ikerházakat épít

Szeged, febr. 18. Szeged városa az elmúlt évben elhatározta, hogy a Kormányzó úr kormányzásának 20. évfordulója emlékére sokgyermekes családok számára ikerházakat épít és ezt a városrészt Horthy Miklós telepnek nevezi el. Az Országos Nép- és Családvédelmi alap keretében működő Közjóléti Szövetkezet most elhatározta, hogy a Horthy Miklós telep újabb nyolc ikerházat épít. A város és a Közjóléti Szövetkezet által épített 15 ikerházat áprilisban adják át 30 sokgyermekes családnak, akiknek összesen 300 gyermekük van.

létli Szövetkezet most elhatározta, hogy a Horthy Miklós telep újabb nyolc ikerházat épít. A város és a Közjóléti Szövetkezet által épített 15 ikerházat áprilisban adják át 30 sokgyermekes családnak, akiknek összesen 300 gyermekük van.

Hogyan lehet pótolni az elveszített kenyérgyegyet?

Az elveszített élelmiszerjegyek pótlásával kapcsolatban a 358—1941 K M számú rendelet intézkedik. Eszerint, ha az élelmiszerjegyre jogosult fogyasztó élelmiszerjegyet a jogosult hibáján kívül megsemmisültek, elégték, eláztak stb. és a jegy tulajdonosa ezt megfelelően igazolni tudja — például a jegyek maradványával — úgy a megsemmisült jegyek pótlására a kiszolgáltatás napjától kezdődő hatállyal új élelmiszerjegyeket lehet kiadni. Ha a fogyasztó élelmiszerjegyei elvesznek, vagy azokat ellopják, az érvényes rendeletek értelmében azokat pótolni nem lehet.

Elveszett, vagy ellopott élelmiszerjegyek pótlásánál egyedül csak a kenyérgyegnyél tehető kivétel, ahol az elvesztett, vagy ellopott kenyérgyegyek pótlásaként a fogyasztók részére természetben kenyér utalható ki.

Kenyeret azonban csak akkor szabad kiszolgáltatni a fogyasztóknak, ha

semmilyen körülmény nem mutat arra, hogy az illető jogosulatlanul jut kenyér pótagához. A természetbeni kenyér, csak mint életfenntartó táplálék jöhet számtábsba. Az így kiadott kenyér csak napi húsz deka lehet.

Kenyérgyegyen ilyenemű pótlásán kívül más élelmiszerjegyet hasonló módon kiszolgáltatni nem szabad.

Az a fogyasztó tehát, aki kenyérgyegyet elvesztette, vagy ellopták tőle, nyújtson be kérvényt az illetékes kerületi előjáróságban s ebben tüntesse fel, hogy hány darab és mennyi időre szóló kenyérgyeggyel volt ellátva.

A kérvény benyújtása előtt azonban a kérelmező a kenyérgyegyet elvesztését, vagy ellopását a rendőrségen be kell, hogy jelentse. Az elvesztés tényét az illetékes hatóság állapítja meg és csak ezután adhat ki a közellátási igazgatással megbízott az elvesztett kenyérgyeggy pótlására szolgáló újat.

Popovics L. Milán képviselő nyilatkozata a délvideki szerbek feladatairól

Ujvidék, február 18. (MTI): Popovics L. Milán országgyűlési képviselő a Nova Posa szerkesztője előtt nyilatkozott a délvideki szerbek feladatairól. Nyilatkozatában többek között a következőket mondotta:

A magyarországi szerbek évszázadokon keresztül az itteni magyarsággal váltva vettek részt a katonai és gazdasági munkában és a magyarokkal együtt védtek meg az erős és hatalmas Magyarországot a török veszéllyel szemben. Most ez a népi organizmus újra visszatér azokhoz az életfeltételekhez, amelyek egyedül alkalmasak és szükségesek, hogy a magyar néppel együtt létének előfeltételül rendelkezésre álljanak. Mi itt fogunk maradni. Tisztában vagyunk helyzetünkkel és

ezért őszintén óhajtuk, hogy minél előbb bekapcsolódjunk a magyarországi új állami életbe és alkalmazkodjunk az új állami renchez. — Mi komatáns nép vagyunk, de fegyelmelték és lojalissak az állam és hatóságai iránt. A magyarországi szerb nemzetiség sohasem lesz hajlandó kommunista akciókban részt venni és nem is fogja ezt sohasem támogatni. A magyar állam iránti kötelességünk lelkiismeretes teljesítéséről minden állami tényező meggyőződést szerezhet, a szerb nemzetiség pedig bízik abban, hogy mint a múltban, most is számíthat arra, hogy a magyar nemzet teljes megértés tanúsít érdekeket és jogos népi törekvései iránt.

A második lelkészsképesítő vizsga is befejeződött

D. dr. Révész Imre püspök elnöklésével tartották meg tegnap egész napon át a második lelkészsképesítő vizsgát, melynek végén a püspök ünnepélyesen kibocsátotta az új lelkészeket. D. dr. Kállay Kálmán lelkészkepzőintézet igazgatója, az egyetem rektora hirdette ki a vizsga eredményét. Jó képesítést nyertek Berek Péter és Oláh Zsigmond, képesítést kaptak Ábrahám Antal, Püski Imre, Tarczai András, Tóth László, U. Nagy László.

A püspök szép beszédet intézett az új lelkészekhez. Jó könyvből vette a leckét, ahol a Sátán arra kéri Istent, adja kezébe Jóbát, hadd próbálja meg, hogy nem csak a földi jölet és gazdagságért, amit Isten adott neki, hű Istenhez, hanem hogy lássa meg, vajjon ha

szenvedés jön rá, akkor is igaz és hű marad-e. Ebből vezette le a püspök azt a gondolatot, hogy Jób igaz maradt és hű akkor is, amikor a szenvedések zúdultak rá. — Kérte a püspök a lelkészeket, maradjanak ők is hűek és jók. Hozzáfűzte Lukács evangéliumából azt a tételt, amikor Jézus azt mondja, hogy a Sátán kikért titeket, hogy megrostáljon, de én imádkozom értetek. Érezzék tehát mindig, hogy aranyapajzs van van felettük: a Jézus imádsága, aki az Atyánál közbenjár értetük.

A lelkészek nevében Oláh Zsigmond mondott köszönetet a püspöknek és a professzoroknak és vett búcsút.

A püspök áldó szavakkal hoestotta el az új lelkészeket.

Erdélyből egyelőre nem vállal testvérközséget Debrecen

Szolnok-Doboka megye kérése a közgyűlés előtt.

Dr. Kupinszky Sándor tb. tanácsnok terjesztette elő Szolnok-Doboka vármegye főispánjának átíratát, melyen azt kéri, hogy szolnokdobokamegyei községektől testvérközségül fogadjon a város. A megjelölt cél az lenne, hogy a nagy szükségét szenvedő községeket Debrecen támogatja. Javasolta, mondja ki a közgyűlés, hogy négy kárpataljai községet már testvérül fogadjon Debrecen, ennek azonban nem a szociális megsegítés az alapja, hanem más, magasabb céljai vannak. Eppen ezért a szolnokdobokai

kérés felett térjenek napirendre. A javaslatához vitéz Lépes Győző ny. ezredes szólalt fel. Ismeri a szolnokdobokamegyei főispán akcióit. Nagyon szeretné, ha gyám-, vagy keresztközségként pártfogásba vennék erdélyi községet. Magyar szörványokról van szó, melyeket egyesület, vagy bank vehetne pártfogásba, hogy a sokgyermekes családokat megsegítsék. Gróf Bethlen Béla főispánnak különféle segítségi tervai vannak.

Mindenesetre az erdélyi magyarságnak is segítségére kell

FERENC JÓZSEF KESERŐVIZ

sietnünk.

Dr. Kőlcsey Sándor polgármester válaszolt: Erzéseink szerint legszívesebben magunkhoz ölelünk egész Erdélyt. Bármilyen szép és hazafias érzéstől áthatott vitéz Lépes Győző indítványa, nagy fájdalommal el kell háritani mert már sok más község érdeklődött és mindet elhárítottuk. Ha majd országosan szervezik meg az akciót, visszatérhetünk rá. Nem érzésszerű különbség, tisztán a megfontolás készletti erre az álláspontra.

A közgyűlés a napirendre tért elhatározta el.

A főispán bejelentései a városi közgyűlésen

A tegnapi városi közgyűlésen Szilassy László főispán megnyitójában kegyeletes szavakkal megemlékezett Harsányi Gusztáv, dr. Kovács Andor és Buray Imre törvényhatósági bizottsági tagok haláláról. Maradandó emléket és példát hagytak a bizottsági tagokra.

Ezután a főispán bejelentette, hogy dr. Hadházy Zsigmond lemondott közjegyzői állásáról, így ezen a jogon megszűnt a törvényhatósági bizottsági tagsága is. — Úgyancsak bejelentette, hogy dr. Fényes Jenő, Fürst László, Hartstein István, Lukács Jenő és dr. Nyiri Ernő bizottsági tagsága is, nem különben dr. Weisz Pál bizottsági tagsága is megszűnt.

Holnap kezdődik a riomi nagy per tárgyalása

Vichy, február 18. Franciaország politikai köréinek érdeklődését egyre nagyobb mértékben foglalja le a riomi per, amelynek tárgyalása csütörtökön kezdődik meg. Ebben a perben vonják felelősségre azokat, akik felelősek Franciaország vereségéért.

A riomi rendkívüli törvényszék elnöke Pierre Caous. Az hírlék róla, hogy rendkívül éles elme, igen szigorú és megvesztegethetetlen. A Pétain marsall által személyesen kiválasztott bírák sorában megtalálhatók Franciaország legkiválóbb jogászai, az állam magasrangú tisztviselői és a tábornoki kar több képviselője.

A bírák esküt tettek, hogy teljes függetlenséggel töltik be feladatukat és nem vezetik magukat a bosszúállás vagy megtorlás szellemétől. A legfelső törvényszék kiszabhat minden olyan büntetést, amely a francia büntetőtörvényekben szerepel, a halálbüntetés kivételével. A törvényszék tetszésétől függ, nyilvánosan folytatja-e a tárgyalást, vagy a nyilvánosság kizárásával.

Férfi és nő az egyházban

Ravasz László püspök „Férfi és a nő az egyházban” címmel előadást tartott a budapesti Református Férfitársaságban. A többi között hangoztatta, férfi és nő tökéletesen egyenértékűek. Hogy a gyülekezeti kormányzásban, istentiszteleti rendtartásban az asszonynak nincs szerepe, nem a lebecsülésből, hanem az egyház teológiai alapjainakból következik. Am ugyancsak a kereszténység biztosítja az egyházban a nőnek a legszebb feladatot, a szeretet művészetét, az elesettek felkarolásának és a betegek ápolásának szolgálatát. Ravasz püspök ezután vitázott azzal a felfogással, mintha a kereszténység „nőies vallás” volna. A kereszténység valójában az elképzelhető legférfiasabb állásfoglalás. Az előadás után közös vacsora volt, amelyen Szádeczky Kardoss Lajos ifjótáblai tanácselnök „Férfi és nő a házasságban” címmel beszélt.

HIREK

„DEBRECZEN“

szervezősége, kiadóhivatala és nyomdája József királyi herceg u. 1. (Bikabérlőház.) Telefon nappal-éjjel: 17-52 és 27-89. (6 mellékállomás.) Előfizetési árak: havonta 3.— P. negyedévenként 8.70 P. Ára: hétköznap 12 fill., vasárnap 24 fillér.

Dolgoztass, hogy dolgozhass!

Gyógyszertárak éjjeli szolgálata, febr. 14-én reggel 8-tól 21-én reggel 8-ig: „Aranygyal” Plac 50. telef.: 24-53. „Reménység” Csapó 22. telef.: 14-21. „Isteni gondvilág” Petőfi-tér és Teleki u. sarok, telefon: 32-81. — „Sas” Hatvan uca 66. telefon: 11-93.

Bennem meghalt a vágy

Szívem a bánatot
Cseppig kiíssa,
Nem megyek vágy után,
Nem nézek vissza.

Jönnek esőbitások,
Jönnek bűsz viharok,
Ninesen a számomra
Sohaj titkos sarok.

Es lehet kábító
A szád bármilyen lágy,
Maradok fehérek,
Bennem meghalt a vágy!

Vékony Anál.

— Az Egyetem Népszerű Főiskolai tanfolyam előadóját. Az Egyetem Népszerű Főiskolai Tanfolyamán pénteken, február 20-án délután 5 órakor dr. Lotz János, a stockholmi magyar intézet igazgatója tart előadást arról, hogyan emek ma a skandináv államokban. Utána 6 órakor dr. Gärtner István, egyetemi m. tanár, m. kir. tiszti főorvos tart előadást a kiütéses tifuszról és az ellene való védekezésről, vetített képekkel. Mind a két előadásra nyomatékosan felhívjuk a művelti közönség figyelmét, amely bizonyára szívesen megölti pénteken délután a Dérimúzeum jól fűtött előadótermét. Mindenki hozza el ismerősét, hogy táguljon a művelti magyarok köre. Pontos megjelenést kérünk.

— A Kollégiumi Diákszövetség e hó 19-én, esütőn este 6 órakor összejövetelt tart a Pál söröző különtermében. Az összejövetelen dr. Veress István „A rovi esppköbarlang felfedezése”-ről beszél. Otrókosi Nagy Gábor „Csütvari krónikák” címen tart előadást. H. Nagy Lajos „Emlékezik a 100 éves Gáspár Sándorról”. Kedves esemény lesz az összejövetelnek, hogy azon a 100 éves Gáspár Sándor is jelen lesz.

— Az Országos Nép- és Család-védő Alap újabb házak építése céljára 8 hold földet vásárolt a városból. Kertes családi házakat fognak építeni, az újabb akeiót a Városi Közföldeti Szövetkezet bonyolítja le. A telket négyzetözetként 3 pengőért adja el a város és kiköti, hogy 2 éven belül az építkezésnek meg kell történnie.

— Honosítás. A m. kir. Belügyminiszer úr a külföldi állampolgár Zefinger Ede 1894. évi születésű festőmester (foglalkozású), debreceni lakost, feleségével, az 1901. évben született Sipos Margittal, továbbá az 1924. évben született Ede és az 1928. évben született Katalin nevű gyermekeivel együtt a magyar állam köteleibe felvette, illetve honosította. Polgármester.

— A városi közművelődési bizottsághoz dr. Papp Károly egyetemi professzor, a községi iskolákba dr. Tatay Zoltán h. polgármestert választotta meg a közgyűlés.

Mozart-est a Zeneiskolában

Ma este 8 órakor tartja a Városi Zeneiskola jubiláris Mozart zenekari estjét. Erre a hangversenyre már az összes jegyek elkelték.

Tekintettel a nagy érdeklődésre, az Igazgatóság elhatározta, hogy ezen hangversenyt az ifjúság részére 30 filléres belépődíj mellett vasárnap, 22-én d. e. 11 órakor megismétli. Felhívjuk a közönség figyelmét, hogy a ma esti hangverseny pontosan 8 órakor kezdődik.

— Budapest az idén 28 millió pengő fordít középítkezésekre. Elsősorban a barakok és nyomortanyák helyett egészséges, fűtés kislakásokat építenek.

— Újjáalakították az idegenforgalmi bizottságot, elnöke dr. Kölcsey Sándor polgármester, ügyvezető elnök Milleker Rezső dr. egyetemi professzor, az elnök általános helyettese: Zöld József h. polgármester, a bizottság tagjai az összes érdeelt hivatalok és intézmények vezetői.

— Luigi Villari olasz professor Debrecenben. Rendkívül nagy érdeklődés előzi meg Luigi Villari római olasz professor debreceni előadását. Az illusztris előadó az Olasz Kultúrintézet, Hatvan ucai helyiségében, szombaton este hat órakor tartja előadását a mezőgazdaság és talajjavítás Olaszországban címmel. Felhívjuk az előadásra Debrecen gazdatiszadalmának figyelmét. Belépődíj nincs. A megjelentek megkapják az előadáskivonatát és az előadás után a professor a felmerült kérdésekre készségesen válaszol. Pontos megjelenést kérünk.

— Mezőgazdasági számlálóbiztosok figyelmébe! Felhívom a mezőgazdasági összeírásra jelentkező számlálóbiztosjelölt urakat, hogy ma, esütőn délelőtt 10 órakor a városháza közgyűlési termében tartandó második kiemelt értekezleten feltétlenül megjelenni szükségesnek. A jelöltek közül csak azok nyerhetnek beosztást, akik az előkészítő tanfolyamot végighallgatják s a rendelt teljes anyagából felkészülten vizsgáznak Csobán Endre fővelváltós, a mezőgazdasági összeírás vezetője.

— Női és gyermek kötött ruhák, valamint kosztümök szakszerű összeállítását — felvették nek is — vállalja Sebők Mária, Rákosi Jenő uca 7.

— Vattay tánciskolájában február 19. napján diákkolton kezdődött, Kossuth u. 11. szám alatt.

— Budapestet nem fenyegeti árvízveszedelem. Bárczay János földművelési államtitkár Budapest árvízvédelmi felkészültségét és berendezéseit felülvizsgálva kijelentette, hogy ha a Dunán rendkívüli események nem következnek be, akkor a fővárosnak nem kell az idén árvízről tartania.

— Budapest—Nagyvárad között a MÁV új áramvonalas mozdonyokat helyez forgalomba. A Budapest—Nagyvárad—Kolozsvár—Székelyföld közötti forgalom céljára a MÁV újfajta áramvonalas mozdonyokat és vasúti szerelvényeket készít, amelyek a budapest—sepsiszentgyörgyi menetidőt 10—12 órára csökkentik. Az újfajta szerelvények sík és hegyes vidéken egyforma sebességgel közlekedhetnek. Reggel Budapestről induló vonat az esti órákban már Székelyföldre lesz.

— Amikor a sértettek mentik meg a vádlottakat. Különös ügyben tartott tárgyalást a debreceni törvényszéken dr. Ujházy József bíró. A vádlottak padjára kerültek Rostás Gusztáv és Lakatos György téglavető cigányok, akiket azzal vádoltak, hogy egy verekedés során botokkal és ásókkal úgy elverték Lakatos Józsefét és Rostás Piroskát, hogy azok 20 napon túl gyógyuló sérüléseket szenvedtek. A súlyos testisértés miatt indult per felmentésel végződött, mert a sértettek esküdöztek a bíró előtt, hogy nem a vádlottak verték őket. Soha ne lássuk a tavasz napot — mondták — ha ezek bántottak. Idegen népek gyűltek össze a veszekedésre és azok közt voltak a verekedők!

— A Szent Erzsébet Nőegylet művészi matinéja iránt városszerte mári-nagy az érdeklődés. Az Apolló film-színházban március 1-én délelőttől 12 órára hirdetett matiné jegyei elővételben kaphatók Aszmann Ferenc Piac-utcai divatruháruházában.

— Negyvenpengős lopás miatt hat hónapra ítélték a debreceni törvényszéken Sándor Károly sármunkást, aki a Piac-utca 6. számú ház udvaráról Főnagy László kabátjából ellopott 40 pengőt. Sándor Károly már 12-szer volt elítélve a bíróság előtt. A vádlott tagadta bűnösségét. Az ítélet nem jogerős.

— A városi közgyűlés Kálnoki Kiss Sándor városi mérnök részére 1200 pengő munkaadalmányt szavazott meg. A határozat oka az, hogy igen érdemes és értékes munkásságot teljesít a műszaki ügyosztálynál, korábbi alkalmazásában lényegesen magasabb javadalmazást élvezett és fontos közérdek fűződik ahhoz, hogy mint ügyi mérnök a város szolgálatában maradjon.

— A városi közgyűlés a tiszti fő-ügyész helyetteseként a közigazgatási bizottság fegyelmi választmányába az 1922. évre dr. Des Combes Emő, dr. Oláh Tibor, dr. Kun Sándor, dr. Kerész Béla és dr. Böszörményi Béla tisztiügyészeket, illetve ügyvédet jelölle ki.

— A hemokkerti Ref. Olvasó Egylet közgyűléséről hozott tudósításból tévedésből kimaradt: Lingvai Lajos könyvtárnok lemondása folytán könyvtárnoknak megválasztották Nagy Sándor ny. eszterházi tiszteletest.

— Az osztályversenyek keddi húzásán a következő nagyobb nyereményeket sorolták ki: 70.000 pengőt nyert: 28163, 40.000 pengőt nyert: 5746, 20.000 pengőt nyertek: 7567 12226 52467 78548, 10.000 pengőt nyert: 69109, 4000 pengőt nyerte: 68354 90700, 3000 pengőt nyert: 85452, 2000 pengőt nyertek: 29881 37204 57415 74896, 1000 pengőt nyertek: 13679 14154 24773 38731 41199 39569 71078 74564, 800 pengőt nyertek: 6174 14627 27629 31187 34673 37456 56173 67966 77274, 600 pengőt nyertek: 24022 25758 43419 66274 80609 92089, 500 pengőt nyertek: 10157 13536 16743 21602 21787 31822 42147 44009 45865 49406 49691 66489 74163 74182 82614, 300 pengőt nyertek: 4400 7953 9168 13503 14404 16500 23454 29040 31320 32179 38070 39885 39912 40531 41133 41264 44034 46840 48261 51092 51546 58778 59771 60291 61460 64561 64976 69891 70480 75234 77530 80152 82026 83042 83311 85083 86551 89164 90230 91335 91957 94176 94526.

— Betörést követelt el a József kir. herceg-utca 15. számú házban Schware Ignác lakásán Horváth András 19 éves Tegez-utcai napszamos, aki három asztalterítőt lopott el. A lopást észrevették, üldözöbe fogták a tolvajt, akit a rendőr fogott meg a Pásti-utcan. A zsákmány a kezében volt a tolvajnak.

— Virágzó téli veteményeskertek rendeztek be egy bolgár falu lakói azoknak a meleg forrásoknak a felhasználásával, melyek nemrégén törtek fel a földből. A konyhakerti növények, különösen a paradicsom és uborka fejlődnek gyorsan a melegvízes árasztás után.

— Németországban ismét korlátozták a gépkocsiforgalmat és a munkások a hazatérésnél nem vehetnek igénybe gépkocsit. Gépkocsi az illetégségi helyétől 75 kilométernél nagyobb távolságra nem vezethető.

— A szegedi klinikán apólták húzamosabb időn át Felbisz Ferenc nagy-kikindai földbirtokost, aki most műtét előtt meghalt. Törvényszéki boncolást rendeltek el, hogy megállapítsák, mi okozta a földbirtokos halálát.

— Hiányosságok útburkolási munkáknál. Az útépítő és Aszfalt Vállalat útburkolási munkáit végzett Debrecenben, de hiányosságok miatt nem vették át. Ezt a határozatot a közgyűléshez megfellebbezte a vállalat. A közgyűlés úgy döntött, hogyha a tavasszal nem hozza a vállalkozó helyre a hiányosságokat, akkor a vállalkozó terhére és veszélyére, más vállalkozóval végeztetik el.

Még egy katonadal!

Nagy sikere van mostanában a kívánságversenyeknek, melyek újszerű hivatást is töltenek be rendezési céllal mellett, ugyanis mind gyakrabban avatnak új katonanótákat. Így a „Lili Marleen” és „Pannika” is a kívánságverseny alkalmával indult el hódító körútrára. Legutóbb Karádi Katalin előadásában a „Valahol Oroszországban” című dal tett szert népszerűsége. A dalt, melynek szövegét Kovács Kálmán, zenéjét dr. Fries Károly szerezte, itt közöljük:

Valahol Oroszországban

Üzenet jött messze, messze földről,
Halványzöldszin tábori levél.
Aki írta, a szívvel írta,
Minden sora őszintén beszél.
Sokkal jobban szeretlek, mint máskor,
Minden percben rád gondolok százszor,
Valahol Oroszországban,
Valahol Oroszországban.

Mindig a Te leveledet várom,
S csak Tenéked álmodik az álmom.
Valahol Oroszországban,
Valahol Oroszországban.

S arra gondolok, mikor a csillag rám ragyog,
Azt a csillagot Te ott künn épp úgy látod,
Sokkal jobban szeretlek, mint máskor,
Minden percben rád gondolok százszor,
Valahol Oroszországban,
Valahol Oroszországban.

Muszka földre lassan jár a posta,
Alig várják már a választom,
Még kérem a rádiótól szépen,
Közvetítsék kívánság-dalom.
Sokkal jobban szeretlek, mint máskor,
Minden percben rád gondolok százszor,
Valahol Magyarországon,
Valahol Magyarországon.

— Budapestén gyors intézkedéseket tettek az árvízveszedelem leküzdésére. Az albertfalvai határtöltést nyolc méter magasra emelték fel. Előkészítették erős betonlapokat töltés erősítésére és 16.000 homokzsákokot.

— Budapestén a MABI minden tagját megvizsgálják röntgennappal és fényképfelvételt készítenek. Naponta 250—300 egyént vizsgálnak meg több-keveset a röntgenapparátusok.

— Huszonöt nagyeselemlő földművesnek adnak át a tavaszon Nagykőrösi 25 családi házat. A telep mellé napközi otthont és ovodát is építenek.

* Schaff tánciskolájában, a Koronában az új tanfolyamra beiratások még elfogadhatnak. Ma este osztály.

Fej

és deréktáján, fájósság, emelygés, tisztátalan tenet gyakran csak az emésztési zavaroknak következménye. Ilyenkor is kell a DARMOL

— A Pozsonyi és Sport uca burkolási munkáit Smodits Zoltán budapesti vállalkozónak — mint legelősebb ajánlattevőnek — adták ki. A városi közgyűlésen a Pozsonyi út 57.000, a Sport uca burkolása 60.000 pengőbe kerül.

— Új uca. A városi közgyűlésen elhatározták, hogy a Vimos császár körút erdőszori szakasza és a Géressy uca között az Ember Pál uca folytatásában új ucaát létesítenek a telektulajdonosok terhére.

— Két munkás meghalt Budapestén a Ferenc körút egyik házában, ahol átalakítási munkán dolgoztak és éjszakára aludni is a házban maradtak. A hidegben fáztak és begyújtották a gázsütőt. A készülék rossz volt és a két munkást Papp Benő és társát reggel halva találták.

— Megölték és kirabolták Rábold Ferenc 70 éves vaskereszt földbirtokost. A gyilkosságot es napok múlva fedezték fel. A rabgyilkos még nem került kézre.

— A cséhek által hajóztatónak kinevezett Ronyva patak medrének most kotrógéppel bővíti az ármentesítő társulat és a Dunáról vitték Sátoraljaújhelyre egy kotrógépet.

Színház, Film, Szórakozás

SZÍNHÁZI MŰSOR:

Pénteken este: Cigánybáró, megnyitó díszelőadás.

Szombaton délután Sybill, filléres helyárak.

Szombaton este: Marica grófnő. Vasárnap délután: Nótás kapitány. Vasárnap este: Marica grófnő. Hétfőn este: Nótás kapitány.

Ma érkezik Debrecenbe vitéz Jakabffy társulata

Vitéz Jakabffy Dezső társulata ma érkezik Debrecenbe és pénteken este a Cigánybáró díszelőadásával nyitja szezonját. A darab főszerepelt Antal Ila, D. Kovács József, Márkus Lajos, Kovács Irén, Lendvai és Szokoly és Soltesz Mária játszóik. Előadás előtt vitéz Jakabffy Dezső színiigazgató köszönti a debreceni közönséget.

Szombaton délután filléres helyárakkal a Sybill, szombaton este és vasárnap este Marica grófnő, vasárnap délután és hétfőn este a Nótás kapitány kerül színpadra. Kedden este Tőkés Anna vendégjátéka, Márai Sándor Kalandjában.

A színházi pénztár megkezdte a jegyek árusítását s nagy érdeklődés mutatkozik úgy a pénteki díszelőadás, — mint a többi előadások iránt. A kitűnő erőkből, a debreceni közönség kedvencéből álló Jakabffy-társulat új, lezárt helyárak mellett játszik Debrecenben, hogy egész Debrecen közönsége számára lehetővé tegye a színházlátogatást. Az anélkül is olcsó helyárakból további 20 százalék kedvezményt kapnak a bérlet, Bérletek jegyzethetők Kondor István színházi titkárnál. Új, egységes, tíz előadásra szóló bérletrendszer. A bérlet minden előadásra érvényes, vasár- és ünnepnap kivételével, csakély ráfizetéssel a vendégjátékokra is.

Elutazott a Belezna Unger-társulat. A Debrecenben közel öthónapos szezon folyamán sok sikerrel működő Belezna Unger-társulat tagjai szerdán este a budapesti vonattal elutaztak Debrecenből, hogy újabb állomáshelyükre, Pécsre menjenek. A debreceni színházlátogató közönség, mely kedvenceit a debreceni idény folyamán meleg szeretettel vette körül, mindig szívesen és szeretettel várja vissza Belezna Unger István társulatát. A derék művészeket sok tisztelőjük és ismerőjük kísérte ki a pályaudvarra.

„NINOCSKA“. Az Apolló mozgó új filmje, az amerikai filmgyártás egyik sikerült alkotása, gyilkos szatíra, a bolsevista orosz rendszerről. Ez a tény ad pikánsan érdekes mellékzöngét a darabnak, melyben egyébként a régen látott Gréta Garbó egyik legjobb alakítását nyújtja. Különösen a kép első felében nyújt teljesen újszerű, minden eddigi játékát felülmúló művészi teljesítményt. Ragyogóan humoros, érdekes jelenetek kergetik egymást a filmben, melynek az intelligens közönség körében nagy sikere lesz. A kísérő műsor kitűnő.

Vigszínház. A „Halálos tavasz“ című film változatlanul nagy siker ma is, mint a legjobb magyar filmek egyike. Szereplőgárdája, rendezése, meséje, muzsikája méltán arat sikert a felújítás alkalmával is. A kísérő műsor érdekes, friss.

A levante intézménybe való felvételtük a siketnémák is kéri és a budapesti siketnémák sport klubjának vezetői kérvényt is adtak be az illetékesekhez, hogy vegyék fel őket a levante intézménybe, hogy hazfias nevelést és honvédelmi előkészítést kapjanak.

Kinevezés. A vallás- és közoktatásügyi miniszter a m. kir. Tisza István Tudományegyetemen Balázs János főmérnököt a VIII. fiz. osztályba Gaál Imre gépfelügyelőt a IX.-ik fiz. osztályba a jelenlegi címüknek épségben tartása mellett kinevezte. — A vallás- és közoktatásügyi miniszter Szabó Magda debreceni m. kir. tanárképzőintézet tiszteletdíjas alkalmazottát a kolozsvári m. kir. középiskolai tanárképzőintézethez díjnokként alkalmazta.

Kitűnően sikerült a Reviziós Leánykör Vöröskeresztjévé rendezett színelőadása

Nagy sikerrel adták elő a „Szuha“ c. vigjátékot

Nagy érdeklődés mellett, a Csokonai Színház nézőterét zsúfolásig megtöltő közönség előtt, igazi forrószíni színházi est keretében adta elő a MANSZ Reviziós Leányköre, dr. Kőlcsey Sándorné MANSZ elnöknő fővédnöksége alatt rendezett jótékony célú előadás keretében Szalai László izes, izig-vérig magyaros hangulatú „Szuha“ c. darabját. A darab finom művészettel, s egyéni stílusban megoldott, ötletekben gazdag rendezése Frimmer Pál érdeme, aki kitűnő elgondolásokkal állította színpadra a darabot, biztos ízléssel és színpadismerettel tette hangulatossá, s bensőséggé az intímabb jeleneteket, ugyanakkor a szélesebb színpadi képeknek tömegek mozgásával nagy-szerű távlatot adott. Szerencsés elgondolás, kitűnő rendezői ötlet volt a táncszámok beállítása, melyek szinte aláfestették a darab magyaros hangulatát. A rendezés munkája annál jobban értékelendő, mert a szereplők kivétel nélkül nem hivatásos színészek és mégis játékuik mindvégig lekötötték a nézőtér érdeklődését, magas színvonalon mozgott és nagy sikert aratott. A rendező a második felvonás teljesen újszerű elgondolásával szinte szerzőtársává vált s rendkívül hatásossá tette a darabot. — Külön meg kell emlékeznünk az előadás friss, jól pergő tempójáról.

Az előadást a MANSZ Reviziós Leánykör énekkarának előadásában a MANSZ-induló vezette be, melynek tökéletes, művészi betanítása Csösz László tanár érdeme. A közönség tapsviharral jutalmazta a nagyszerű számot.

Báthory József MANSZ Reviziós Leánykör titkára hatásos, nagyszerű megnyitó beszédben ismertette az előadás célját. Megemlékezett a harctéren küzdő hős honvédeinkről, majd megkapó szavakkal mutatott rá arra, hogy ez az est, ez az előadás szórakoztatásnak tetszik... Azonban úgy a szereplők, mint a közönség, lélekben e pillanatban is ott vannak a hazáért küzdő katonáinkkal. Méltók akarunk lenni hozzájuk, a Reviziós Leánykör tagjai is ezt a feladatot érezték meg, amikor ezen előadással, szerény erejükkel igyekeznek szolgálatába állni annak a gyönyörű eszmének, melyet a Vöröskereszt szolgál.

A nagy tetszéssel és sok tapsal fogadott beszéd után kezdetét vette a „Szuha“ előadása. A címszerepben Frimmer Pál remekbeszabott, izes humorral bearanyozott figurát állít színpadra. A nagy színészi feladatot kívánó szerepet finom művészettel, hatásos eszközökkel oldotta meg. Minden jele-

neténél felcsattant a taps, jelezve a nagy sikert, melyet kitűnő játékaival aratott. Méltó partnere Szegei László, aki komoly színészi kvalitásokat csillogtatott. Harmathy Irma finom bájjal megkapó kedvességgel, igazi tehetséggel formált leányalakja az együttes egyik erőssége. Jenet Irén pompás humorra, kitűnő játékkészségre, minden jelenetben igazi derűt fakasztott. Kovács Magda elegáns játéka, fölényes színpadi tudása kitűnő. Harmathy Ferenc bárója elsőrangú alakítás, eredeti humorral átszőve. Dévay Zoltán elegáns játéka, Gazda Dezső szép beszédkészsége, pompás színfoltja az előadásnak. Puskás B. Tibor izts humorra, Nagy Sándor férfias, markáns játéka, Lukács István lendületes játéka, szintén sok tapsot kapott. Kitűnő alakításokkal egészítették ki az együttest vitéz Kiss Ernő és Virányi István. Tomboló sikere volt Hütter Gabriella remek táncszámának és nagyszerű színjátékszerű képességei is hiánytalanul érvényre jutottak Panni szerepében.

A darab első jelenetében Hubay „Csárdajelenet“ táncolták el Simai Magda gyorsiróskolójának növendékei Fekete Aranka, Kis Etelka, Kovács Lenke, Lakfalvi Margit, Nagy Jolán, Pintér Anna, Siklódy Anna, Siklódy Jolán és Vezényi Irén remek összetanultsággal és nagyszerű tehetséggel a közönség szünni nem akaró tapsaitól jutalmazva. A leánykör jelenetben finom ízléssel beillesztett palotást látványosságzámában magyar ruhákban, ragyogó koreográfiai érzékkel, nagy siker mellett táncolták: Bagdi Mária, Berényi Klára, Dalmy Lenke, Fekete Éva, Kelemen Margit, Kiss Erzsébet, Kürthy Irén, Lakfalvi Margit, Nagy Vilma, Nagy Ibolya, Sass Gizella Seress Éva, Cs. Sebestény Magda, Süveges Mária, Székely Ica és Végh Ica.

A táncok kitűnő, igazi művészi elgondolását betanította dr. Kürthy Mária és Jobbágy Ilona tánc-tanárnők érdeme. Magyar Gyuszi és zenekara finoman aláfestő kísérete nagy sikert aratott.

Az élménytjelentően szép, nagyszerű előadás létrehozásáért a legnagyobb elismerés illeti dr. Ménes Lajosné, a Reviziós Leánykör elnöknőjét, továbbá a szervezés hatalmas munkáját végző Báthory József titkárt és Birinyi Margit ifj. elnököt.

Külön meg kell emlékeznünk a MANSZ Reviziós Leánykörének arról a megkapóan szép gesztusáról, mellyel 25 sebesült magyar honvédot vendégül látott a nagyszerű előadásban.

Lezuhant amerikai repülőgép. Az Egyesült Államok egyik járőr repülőgépe hétfőn Virginia államban neki repült egy hegynye. Két ember meghalt. — Fagyhalál. Fischl János szepetneki 48 éves gazda a szőlőhegyen járt borért s mikor estére sem tért haza keresésére indultak. A község határában megfagyva találták. Matecz János fitegyházi gazda szintén borért járt a szőlőhegyen, őt is megfagyva találták az úton.

Apa és lánya együtt mérgezte meg magát. Budapesten kettős öngyilkossági kísérlethez hívták a mentőket, a Dohány uca 42. számú házba. Bárdos Miklós 46 éves magántisztviselő és 22 éves Éva nevé lánya, aki mint kalapkészítő dolgozott, ismeretlen mérget vettek be. A férfin már nem lehetett segíteni, meghalt, a leányt súlyos állapotban vitték a Rókus-kórházba. Két bűsüleletet hagytak hátra. A rendőrséghez intézett sorokban azt írták, — hogy „az emberek gonoszsága miatt“ mtunek a halálba. A másik levél a leány vőlegényének szólt.

Írógépkellékek
minden géphez **HURAY**
Telefon: 17-93.

minden típus beszerezhető részletre is
Horváth Sándor
Hunyadi uca 18. szám
Telefonszám: 17-57.

DEBRECZEN

9 OLDAL
1942. II. 19.

— Pincézt a Csetete uccán. Szerdán este a Csetete uca 7. számú ház pincéjében, Szabó József asztalosmester műhelyében kisebb tűz keletkezett olyan módon, hogy a kipattanó szikrától a műhely padlóján levő forgács meggyulladt és lángalobbant. A tüzet a műhelyben levők a kiérkezett tűzoltókkal együtt eloltották.

Közgazdaság

Bikákat vesz a város

A vármegyei kisgyűlés elhatározta, hogy a bikák létszámát 100-ra emeli. Ezért 18 magyar és 6 tarka bika vásárlására 49.800 pengő erejéig felhatalmazást adtak a polgármesternek.

Debreceni terményárak: Széna 7.75 — 8.00 pengő mázsája, búkköny 8.— P. rozsszalma 3.15 P. árpaszalma 5.50 — 6 pengő, cukorrépa 7.00—8.00, takarmányrépa 5.30—6.00 pengő.

SPORT

Nehezen bírt a válogatott keret az utánpótlás csapalával

Szerdán délután a MÁV Kőbányai úti sporttelepen jó arasznyi hóban 2x30 perces edzőmérkőzésen készültek válogatott labdarúgókereteink a nemzetek közötti mérkőzésekre. Elsőnek az utánpótlás A) csapata állott ki a budapesti kerület együttese ellen. Ez a mérkőzés az utánpótlás A) csapatnak 7:2 (3:2) arányú győzelmével végződött. Utána a válogatott keret vívott ugyancsak 2x30 perces edzőmérkőzést az utánpótlás B) csapatával. A mérkőzés a válogatott keret 4:3 (2:1) arányú győzelmével végződött.

Az utánpótlás B) csapatában játszott kitűnően B. Nagy, a DVSC fiatal kiváló hátvédje, aki a válogatott keret emel is jól megállta helyét.

A Magyar Kupa mérkőzések hősét látja vendégül a DVSC

A vasárnapi Magyar Kupa mérkőzések egész sereg meglepetést hoztak, ezeknek sorába tartozott a DVSC sárga eredménye is. Az NB II becsületét két csapat mentette meg: a BSKRT, mely kiverte a Szegedet és a Nagybányai SE. A nagybányai csapat volt a kupaforduló hőse, annak ellenére, hogy kisgólarányú vereséget szenvedett, de féldőben még vezetett a kupagyőztes Szolnok ellen és játéka alapján győzelmet érdemelt volna.

A hatalmas formában levő Nagybányai SE, mely már múlt évi játékaival meghódította a debreceni közönséget, lesz a DVSC vasárnapi ellenfele. A DVSC részéről nagyon esedékes volna a javuló játék. Mindenesetre érdekes, szép mérkőzésben lesz része a debreceni közönségnek. A vasutas csapat védelme és fedezettsora változatlan marad, hiszen ezeknél a csapatrészeknél az a lényeg, hogy mielőbb formába jöjjenek. A lámadosorban már annál nagyobb kérdés a két szélső helyének betöltése. Sem Kristóf, még kevésbé Sertőző nem jelenti a megoldást mai formájában. Vasárnap kipróbálja a DVSC vezetősége jobbszelen Szilárdot, esetleg balszelen pedig Szabó II-t. Szó lehet arról is, hogy egy féldőre helyet kap a csapatban a fiatal Tisza. A mérkőzés 3 órakor kezdődik a nagyterdei Stadionban. A nagybányai csapat vasárnap érkezik Debrecenbe.

B. Nagy, akit Budapestre rendeltek a válogatott edzésre, melyen az utánpótlás csapatában játszik hátvédet, nem vesz részt a DVSC mai edzésén. Egyébként a teljes I. és II. csapat játszik és erőnléti edzés mellett kétkapus edzőmérkőzés is lesz. Az edzést ma is Kántor Ferenc főintéző, Berecz és Mester vezetik. Pénteken a csapat fürdőbe megy.

Dr. Nagymajtényi Ferencnek, a kiváló korcsolyabajnoknak a szatmári versenyen való szép szereplése nagy örömet kellett a DVSC-ben. Nagymajtényi belépése a DVSC-be nagy lendületet ad Debrecen jégportjának, mivel a vasutas együletben tág tér nyílik

DEBRECZEN

10. OLDAL
1942. II. 19.

a kiváló versenyzőnek nemcsak versenyzési lehetőségekre, hanem mint a csapat jégisportszakosztálya megszervezőjének széleskörű program lebonyolítására is. Ertesülésünk szerint dr. Nagymajtényit több külön korcsolyázótehetségünk követi a DVSC-be.

A DVSC Tiszáját tartja a legnagyobb olánpótlástehetségnek Molnár Ignác a balösszekötő poszton és a fiatal játékos meghívást kap a nyár folyamán rendezendő esztáradémia. A fiatal tehetségek rangsorát balösszekötőben a következők állítják össze Molnár Ignác: Tisza (DVSC), Zongor (Marosvásárhelyi SE), Beke (Kispest), Tölösi (MÁVAG).

A németek ellen játszó magyar válogatott tegnapi edzést tartott. A jelenlegi formák alapján valószínűleg Tóth — Olajkár II, Kispéter — Nagymarosi, Szűcs, Dudás — Kincses, Szusza vagy Sárvári, Zsengellér, Bodola, Gyetvai csapat igyekszik visszavágni a kölni vereségért.

Berkessy Elemér átveszi a Nagyvárad AC szakvezetését. A Salgótarjáni BTC-től nemrég megvált kiváló edző így nem Kolozsvárra, hanem Nagyváradra kerül.

Az edzőkérdés néhány nap alatt megoldást nyer a DVSC-ben. Nincs kizárva, hogy március elején Vampetics már át is veszi a csapat edzésének vezetését.

HIRDETMÉNY. Ertesítem az érdeklődőket, hogy Debreczen sz. kir. város erdőseiben az 1941 évben termelt.

összesen 13.189 kéve tengeriszár, az alább megjelölt helyen s napokon nyilvános szóbeli árverésen eladásra kerül: 1942 február hó 25-én, szerdán délelőtt 9 órakor a bánykúti erdőhivatalnál 1870 kéve tengeriszár; ugyanaznap, azaz 1942 évi február hó 25-én, délután három órakor a nagyseret erdőhivatalnál 4480 kéve tengeriszár; 1942 évi február hó 26-án, délelőtt 10 órakor a guthi erdőhivatalnál 7839 kéve tengeriszár. A tengeriszár a Bánkon és Nagysereten kúpokba rakva az erdőhivatalnál van tárolva, ahol előzetesen megtekinthető, a Guthon tárolt 7839 kéve tengeriszár elhelyezése a következő: Telekhegyen cca 3300 kéve, Gáldarvason cca 2800 kéve, Láróhegyen cca 900 kéve, Leányhegyen cca 340 kéve és a vontaihegyen cca 400 kéve. Erdeklődők fenti helyeken megtekinthetik a tengeriszárát, az egész mennyiség árverése azonban az erdőhivatalnál lesz A részletes árverési feltételek a nyilvános szóbeli árverésen a helyszínen megtekinthetők. A vételár az árverés alkalmával a helyszínen azonnal kifizetendő. **Gazdasági tanácsnok.**

HIRDETMÉNY

Az elsőfokú iparhatóság értesíti a keresztyén kereskedőket és iparosokat, hogy a **Hatvan ucca 8. sz. alatt egy udvari üzlethelyiség üresedésben van.** Az üresedésben lévő üzlethelyiséget bérbevenni szándékozó (keresztyén kereskedő, vagy iparos) ezirányú bejelentését az elsőfokú iparhatósághoz (Kossuth u. 20. fsz. 37. sz. hivatalos helyiségében) a jelen hirdetésnyel közétételétől számított 15 napon belül saját érdekében feltétlenül tegye meg. Elsőfokú iparhatóság.

APRÓHIRDETÉSEK

NYOMOZÓ IRODA

Jánossy magánnyomozó, Virág u. 21. Tel.: 23-78. Több évtizedes gyakorlattal megfigyelést és nyomozást bizalmasan és előnyösen vállal. 1291 3. 10

LEVELEZÉS

Csomagküldéshez kiválóan alkalmas erős, fűzőt kartondobozok kaphatók. Cím a kiadóban. 1127 vv.

Levél érkezett 1942. 59

ALKALMAZÁST nyér férfi

Szervező titkár keresünk azonnali belépésre elemi ágazatunk fejlesztésére és szervezésünk kiépítésére fix-szel, napidíjjal és jutalékokkal. Ajánlatokat okmányok megjelölésével „Szervező titkár” jellegre kiadókba kérünk. 23

Főnökhelyettes keresünk előkelő biztosító társaság debreceni vezérigénységéhez. Okmányokkal felszerelt ajánlatokat „Szervező erő” jellegre a kiadókba kérünk. 22

Perfekt vas- és vízondolást állandóra felvesz „Sólyom” fodrász, Széchenyi 2. 63

Faszén-somagoló felvételnek, akik már csomagolni tudnak, előnyben. Hatvan 21. 56

Fodrászsegédet, jómunkát, felveszek, Takács, Baranyi 42. (Vagongyárnál.) 47

Házmezt felveszek, kinek felesége szépen mos. Piac 41. Cím házmeztárnál. 178

Kifutót azonnal felveszek. Piac 58. III. lépcső I. 23. a. 45

Kisebb családú házmester felvételik. Deák Ferenc 5. 39

Meghízható, ügyes kifutó felvételik. Árpádtér 22. 29

Üzletvezető alkalmazótat keresek. Cím a kiadóban. 46

ALKALMAZÁST keres férfi

Kerékpárral irodaszolgái és más hasonló állást is vállalok. Biztosítékom van. Orvos Kiss Sándor, Téglás, Fényes-u. 346. 1961

Kertész, 60 éves magános, szerény fizetés mellett állást keres. Teleki 34. Gebei József cipészüzlet. 36

ALKALMAZÁST nyér nő

Újságkézbesítő asszonyokat és leányokat felveszek. Hírlapiroda, Teleki 94. 173

Varróleányokat angol kézimunkához felveszek. Molnár, Szent Anna 8. 60

Tanulóleányokat és fiúkat felvesz Király fodrász, DMKE-vel szemben. 177

Ügyes segédleányt felvesz Benedek, Batthyány 1. II. kapu. 40

ALKALMAZÁST keres nő

Jó megjelenésű árva úri leány gyermek vagy idősebb hölgy mellé elmenne. Némi házimunkát is vállalok. Cím a kiadóban. 43

Zsidó nő vallásos helyen alkalmazást keres. Cím a kiadóban. 44

Középkorú intelligens nő kisegítő írónak ajánlkozik községháza. Ilyen minőségben működött, vidékre 1-re. Juhász Lajosné, Rácznánál, Vigkedvű Mihály 6. 1

HÁZTARTÁSI ALKALMAZOTT

Főzéshez is értő komoly, megbízható mindenest 15-ére felveszek Piac 75. I. em. iroda. 1645 vv.

Jól főző, megbízható, gyakorlott, szorgalmas, jobbizonyítvány, egészséges mindenest — jó bérért kis családhoz eljőre felveszek, mert elődje férjhez ment. Jó bánással otthont nyújtok, külön szobával. Kandia 4/b. I. emelet. 1993

AJÁNLAT

Korosolya 5 pengőtől, villaoykörtcesere 30 fillér, gramfonlemezcsere, díztárgyak. — Bíró, Hunyadi 29. 24

Egyenruhák eladók Tegdesnél, Kálvin tér 19. Egyenruhák eladását megbízásból vállalom. 1093 5. 4

Fonásra alkalmatlan angorszörből női és férfi kalapot készit Kalapipar, Széchenyi 7. 901 6. 30

Orávjavitást vállalok s ócska órákat veszek. Schiffmann, Vendég u. 7. Kisállomásnál. 1942 11. 3

Csipekfüggönyöket, valódi klópi anyagot, 450 — 300 szélesben, csipkeanyagokat, Rothermere u. 36. keresztútjélet. 616 4. 29

Logosóbban fest, tisztít, Weisz, Arany János ucca 29. sz. 1941 vv

Varrógépet veszek eladók cserélek, köleszők. Javitást jólállással vállalok. Hívásra jövök. Csapó 101. 286 4. 25

Figyelem! Ajánlom erős, fűzőt kartondobozaimat, amelyek kisebb áru szállítására és raktározására kiválóan alkalmasak. Cím a kiadóban. 1128 vv.

Szappannak való szirt szappannra becsesél Pál János szappanosmester, Kölcsei 8. 1573 3. 15

KERESLET

Fogaranyat, ékszeri, ezüstöt legmagasabb árrban veszek. Fránkl. Piac 56. 17779 4. 15

Aranyat, ezüstöt, brilliánt magas áron vesz Pollák Endre ékszerész, Hatvan 2. 1869 3. 20

Amerikai szőlőkénporozó gépet keresek megvételre. Ajánlatot a kiadóhivatal pénztárába kérem leadni. 1641 vv.

Tejet minden mennyiségben állandó szállításra keresek. Madar fűszeres, Bocskai-tér. 32

ELELMISZER, ITAL

Válogatott fajalma nagyban és kicsinyben 1 pengőtől kapható Hatvan 41. 647 3. 1

Frissen érkezett fajalma egész nap nagyban és kicsinyben. fagyott alma olcsón. Széchenyi 22. 717 3. 1

OKTATÁS

Simai gyors- és gépiróiskolában állandóan beiratkozhat. Piac 73. — Államvizsga, 1555 3. 11

Naményi gyorsíró, gépiróiskolában kezdő tanfolyam bármikor megkezdhető. Vasúti kezvezmény Batthyány 1. 878 4. 4

Középkorú vizsgára előkészítő tanárnőt keresek. — Ajánlatokat „Szorgalmas” jellegre a kiadóba kérek. 44

TÁRS

Társat keresek tízezer pengővel, havi háromszáz pengő használat-szesedésre. Cím a kiadóban. 53

„Köszvényajog” 150 holdra 4000 kalóriás 2 méteres rétegű szénről, állomás 4 km., eladó. Telefon 34-41. 35

HANGSZER

Bécsben képesített zongorahangoló lelkiismeretes munkát végez. Ebenstein Piac 59. 1802 2. 25

BÜTOR

Minek a fényes kirakat, amikor olcsóbban vásárolhat mindenféle lakberendezési tárgyat udvari bútorüzletben. Piac 71. 269 3. 25

Hálószobák, ebédők kombinált szobák konyha berendezések Salamon bútorüzletben. Jó minőség. Előnyös árak. Hunyadi 2. 1106 5. 4

Modern háló, ebédő konyhaberendezés — kombinált szoba eladó. Kossuth 51. 1356 7. 11

TÜZELŐ ANYAGOK

Eladó Iparkamaránál kb. 55 q sajszentpéteri daraszén, Werbőczy 2. 37

ÜZLET MŰHELY RAKTÁRHELYISÉG

Világos, száraz pincehelyiségek raktárnak kiadók. Ugyanott kétkerekű kézikocsis és ötszáz tizedesmérleg eladó. Frenkel, József kir. hg. 58. 49

KIADÓ LAKÁS kétszobás

Kétszobás minden kényelemmel ellátott komfortos kerti lakásomat elcserelelném 3 vagy 4 szobás hasonló kerti lakással. Cím a kiadóban. Telefon 27-89. 1048 vv.

Széchenyi-úton lévő kétszobás, fürdőszobás lakásomat elcserelelném lehetőleg Nagyerdő közelében lévő hasonló városi vagy kerti lakással. Cím kiadóban. 61

Központi egyetem mellett 2 szoba, konyha, mellékhelyiségek, villany, víz, gáz a lakásban, konyhakerttel kiadó. Érdeklődni Péterfia 56. Illatszertár. 31

KIADÓ LAKÁS nagy

Kiadó március 1-re ötszobás lakás. Értekezni Bethlen 19. 41

LAKÁST KERES

Három, esetleg négy-szobás kerteségben lévő komfortos lakást keresek május elsejére. Cím jelenítkezik a 17—52-ös telefonszámon. 1047 vv.

Bútorozott szobát keres izr. egyetemi hallgató március 15-re, esetleg április 1-re, lehetőleg a Nagyerdő közelében. — Ajánlatokat a kiadóba „Abszolút esendes” jellegre Közvetítőt jutalmazok. 33

BÜTOROZOTT SZOBA

Uteni bútorozott szoba fürdőszoba használattal azonnal kiadó. Könyök 8. 1995

ELVESZETT

Gyermekmenhelyi villamos várófülkében 18-án reggel 7 órakor 35-ös villamos érkezésekor ott maradt egy irattáska, benne hivatalos iratok és kevés tízórai. Beesületes megtaláló szolgáltatása he Domb-u. 2. szám alá, illő jutalomban részesül. 58

Elveszett vásártéren verestarka othónapos úszóborjú. Megtaláló jutalomban részesül. Kelemen Jókai 22. 57

18-án elveszett egy dr. Salánki József névre szóló esomág, becses megtalálója Batthyány-ucca 22. szám alatt jutalom ellenében adja le. 38

INGÓSÁG ELADÁS

Többféle motorkerékpár alkatrész, jutányosan eladó. Nagyváthy Kossuth u. 29. 1937 vv

Sportgyermekkeszi, jókarban lévő, eladó. — Korponai 7. I. ajtó. 1990 vv.

Rekamier, egyszemélyes, olcsón eladó. — Mester 40. 64

Egy fehérvárványipult eladó. Bősörményi-út 34. 50

Autogajser, 5 literes, eladó. Ugyanott 43-as gumiszímmal, hosszú borkabátot megvételre keresek. Ferenc József. út 38. Orvosi rendelő. 24

Tehertelvonó lift alighasznált állapotban eladó. Kossuth 15. 630

GAZD. ESZKÖZÖK

Ékek, boronák, lókák, mérlegek, alkatrészek nagy választékban. Szécsi, Hatvan 61. 1105 5. 4

Eladó egy 3 eplényes új szánka. Létai-út 18. 51

GAZD. TERMÉNYEK

Takarmányozásra zab, árpa és búkkönyszalmaván eladó. Vértessy, telefon 23—18. 175

ELADÓ HÁZ

Nagytelkű ház eladó a Mester-utcai részen. — Cím a kiadóban. 62

Ház eladó Péterfián kettő, Csapó-utcán három, Rákóczi-utcán eladó nagyjóvedelmű bérház 115.000 pengő. Apafi-utcán 69. gazdálkodónak való 12.500 pengő, Apafi 143. ötszobás családi ház gyümölcsösrel 14.000. — Apafi 25. olcsón. Gyümölcsös eladó 652 négyszögöl gróf Leininger-utcán 21, olcsón. De van több is minden utcából. Házakat, földet, szőlőket keresek vételre. Pataky, Péterfia 53. 176

Adómentes ház eladó. Komény Zsigmond 15. 48

Eladó 3 rendbeli egy szoba, konyhás lakás, 3000-rel átvehető. Cím a kiadóban. 42

Eladó Szentgyörgyön, Rákóczi-kertben 2 holdnyi gyümölcsös 2 szoba, konyhás, verandás villával. Értekezni dr. Nikodemusz István, Hajdúnánás, Garai 5. 34

ELADÓ ÁLLATOK

Választott malacok 8 hetesek eladók. Honvédtető 6. 1163 vv.

Törzskönyvezett, ivarérett angoranyúlak, — valamint gyapjú eladó. Werbőczy 6. 55

Szerkesztő felőlős

PALFI JÓZSEF

Kiadószerkesztő felőlős

IFJ. SZIGETHY GYULA

Igazgató

Kiadja és nyomja a

TISZANTULI KÖNYV- ÉS LAPKIADÓ

RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

Felőlős nyomdavezető

SZIGETHY KÁROLY